

149

PŘEDSEDA VLÁDY

vyhlašuje

úplné znění zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání,
jak vyplývá ze změn provedených zákonem č. 162/1993 Sb., zákonem č. 193/1994 Sb.,
zákonem č. 243/1997 Sb., nálezem Ústavního soudu vyhlášeným pod č. 30/1998 Sb.
a zákonem č. 77/2004 Sb.

ZÁKON

na ochranu zvířat proti týrání

Česká národní rada se usnesla na tomto zákoně:

Zvířata jsou stejně jako člověk živými tvory, schopnými na různém stupni pociťovat bolest a utrpení, a zasluhují si proto pozornost, péči a ochranu ze strany člověka.

ČÁST PRVNÍ
OBECNÁ USTANOVENÍ

§ 1

Účel zákona

Účelem zákona je chránit zvířata, jež jsou živými tvory schopnými pociťovat bolest a utrpení, před týráním, poškozováním jejich zdraví a jejich usmrcením bez důvodu, pokud byly způsobeny, byť i z nedbalosti, člověkem.

§ 2

(1) Zakazuje se týrání zvířat.

(2) Ustanovení odstavce 1 se vztahuje přiměřeně i na jiné živočichy.

§ 3

Pro účely tohoto zákona se rozumí

- a) zvířetem každý živý obratlovec, kromě člověka, včetně volně žijícího zvířecího jedince a jeho samostatného života schopné formy, nikoliv však plod nebo embryo,
- b) volně žijícím zvířetem zvíře, patřící k druhu, jehož populace se udržuje v přírodě samovolně, a to i v případě jeho chovu v zajetí,
- c) zvířetem v lidské péči zvíře, které je přímo závislé na bezprostřední péči člověka,
- d) hospodářským zvířetem zvíře chované pro produkci živočišných produktů, vlny, kůže nebo kožešin, popřípadě pro další hospodářské nebo podnikatelské účely, zejména skot, prasata, ovce, kozy, koně, oslí a jejich kříženci, drůbež, králíci,

kožešinová zvířata, zvěř a jiná zvířata ve farmovém chovu a ryby, včetně zvířat produkovaných jako výsledek genetických modifikací nebo nových genetických kombinací,

- e) zvířetem v zájmovém chovu zvíře, u kterého hospodářský efekt není hlavním účelem chovu, a to buď chované v prostorách k tomu určených nebo v domácnosti, jehož chov slouží především zájmové činnosti člověka, nebo zvíře sloužící člověku jako jeho společník,
- f) nebezpečným zvířetem zvíře, které v konkrétní situaci bezprostředně ohrožuje člověka,
- g) nebezpečným druhem zvířete druh zvířete, který vzhledem ke svým biologickým vlastnostem má zvláštní nároky na zacházení, umístění, krmení, napájení, případně ošetřování, je běžně způsobilý ohrozit zdraví nebo život člověka,
- h) toulavým zvířetem zvíře v lidské péči, které není pod trvalou kontrolou nebo dohledem fyzické osoby nebo chovatele a které se pohybuje volně mimo své ustájení, výběhové prostory nebo mimo domácnost svého chovatele,
- i) opuštěným zvířetem zvíře původně v lidské péči, které není pod přímou kontrolou nebo dohledem fyzické osoby nebo chovatele a ze zjištěných skutečností vyplývá, že ho jeho chovatel opustil s úmyslem se jej zbavit nebo ho vyhnal,
- j) pokusným zvířetem zvíře, včetně volně žijícího zvířete, které je nebo má být použito k pokusům,
- k) chovatelem každá právnická nebo fyzická osoba, která drží nebo chová (dále jen „chová“) zvíře nebo zvířata, trvale nebo dočasně, přemísťuje zvíře, nebo obchoduje se zvířaty, provozuje jatky, útulky, záchranné stanice, hotely a penziony pro

- zvířata nebo zoologické zahrady,¹⁾ provádí pokusy na zvířeti nebo zvířatech anebo porádká svody zvířat,^{1a)}
- l) posuzovatelem osoba mající nejméně 5 let odborné praxe v oblasti řízení nebo kontroly pokusů na zvířatech, které bylo uděleno osvědčení podle § 17 odst. 1,
- m) utrpením stav zvířete způsobený jakýmkoliv podnětem nebo zákrokem, kterého se zvíře nemůže samo zbavit a který u zvířete způsobuje bolest, zranění, zdravotní poruchu anebo smrt,
- n) nepřiměřenou bolestí bolest neodpovídající povaze potřebného zákroku,
- o) usmrcením jakýkoliv zákrok nebo jednání, které způsobí smrt zvířete,
- p) porážkou usmrcení jatečného zvířete^{1a)} za účelem využití jeho produktů,
- r) utracením usmrcení zvířete, pokud možno bezbolestně, stanovenými veterinárními prostředky a vybavením, provedené veterinárním lékařem, osobou odborně způsobilou podle § 17 odst. 1 nebo provedené pod jejich kontrolou,
- s) utýráním přivození smrti zvířete v důsledku bolestivého anebo jinou trýzeň zvířeti působícího jednání člověka, které zvíře přežije, ale které má za následek nutnost jeho utracení pro následky z utrpení, anebo usmrcení zvířete zakázanými metodami (§ 5 odst. 7 a § 14 odst. 1),
- t) kupírováním uší kosmetický zákrok na obou stranách hlavy zvířete, v jehož důsledku dochází v podobném tvaru ke ztrátě ušního boltce, a tím ke změně vzhledu zvířete,
- u) pokusem jakékoliv použití zvířete k pokusným nebo jiným vědeckým účelům, které u zvířete vyvolá nebo je způsobilé vyvolat bolest nebo utrpení, anebo které může vést k trvalému poškození nebo ke ztížení přirozeného způsobu života zvířete, anebo které v důsledku provedených zákroků nebo provedených úkonů vede nebo může vést k tomu, aby se zvíře s takovýmto poškozením narodilo; za pokus se považují i případy, kdy bylo u zvířete vyloučeno utrpení nebo trvalé poškození úspěšným použitím prostředků pro celkové nebo místní znecitlivění, prostředků snižujících bolest nebo jiných metod. Veterinární léčebné, preventivní a diagnostické úkony, inseminace a přenos embryí, porážení zvířat nebo označování zvířat v chovu a činnosti podle § 15 odst. 8 nejsou pokusem podle tohoto zákona,
- v) projektem pokusů písemně vyjádřený záměr a cíl pokusu na zvířeti, který musí obsahovat identifi-
- kaci uživatelského zařízení a údaje o jeho akreditaci (§ 15 odst. 2), zejména označení osoby zodpovědné za péči o zvířata v uživatelském zařízení; projekt pokusů musí dále obsahovat označení osoby, která je oprávněna pokus řídit (vedoucí pokusu), zdůvodnění pokusu, označení druhu pokusných zvířat, jejich počet a původ, stanovení podmínek provádění pokusu a veterinárních podmínek, včetně stanovení závazné metodiky pokusů a způsobu provedení a ukončení pokusu,
- w) testací přesně popsané standardní techniky, které se periodicky opakují,
- x) vyhledávacím výzkumem pokusy na zvířatech sloužící k ověření vědecké domněnky,
- y) bezpečnostními zárukami pokusné ověření vlivu
1. prostředků určených ke klinickým zkouškám v humánní a veterinární medicíně,
 2. prostředků určených pro spotřebu lidí a zvířat,
 3. prostředků a přírodních sil, které mohou přímo nebo nepřímo ovlivňovat životní prostředí,
- z) zařízením podnik, ústav, budovy, komplexy budov nebo jiné prostory, v nichž je provozována činnost se zvířaty; může se jednat o zařízení, která nejsou úplně oplocena nebo zastřešena, jakož i o pohyblivá zařízení,
- aa) chovným zařízením zařízení, v němž jsou chována laboratorní zvířata,
- bb) dodavatelským zařízením zařízení, které dodává za úplatu laboratorní zvířata,
- cc) uživatelským zařízením zařízení, v němž jsou zvířata používána k pokusům,
- dd) přepravou přesun živých zvířat v dopravních prostředcích,^{1a)} včetně jejich nakládky, vykládky nebo překládky,
- ee) místem překládky místo, v němž je přeprava přerušena za účelem přeložení zvířat z jednoho dopravního prostředku do jiného dopravního prostředku,
- ff) místem odjezdu místo, v němž jsou zvířata poprvé naložena v souladu s plánem cesty na dopravní prostředek, nebo místo, v němž jsou zvířata opět nakládána poté, co byla vyložena k odpočinku na 24 hodin, pokud se nejedná o zastávku nebo o místo překládky,
- gg) místem určení místo konečné vykládky v souladu s plánem cesty z dopravního prostředku, pokud se nejedná o zastávku nebo o místo překládky,
- hh) stanicí odpočinku v plánu cesty stanovené místo, kdy je přeprava přerušena, aby byla zvířata ošetřena, nakrmena a napojena,

¹⁾ Zákon č. 162/2003 Sb., o zoologických zahradách a o změně některých dalších zákonů (zákon o zoologických zahradách).

^{1a)} § 3 zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon).

- ii) dobou odpočinku souvislé období v průběhu cesty, během něhož nejsou zvířata přemísťována dopravním prostředkem,
- jj) intenzívním chovem chov, ve kterém jsou hospodářská zvířata chována za podmínek, v počtech, hustotě a kusech, které stanoví právní předpisy, za současného a častého dohledu člověka, který dbá o jejich zdraví a životní pohodu.

§ 4

(1) Za týrání se považuje

- a) nutit zvíře k výkonům, které neodpovídají jeho fyzickému stavu a biologickým schopnostem a prokazatelně překračují jeho síly,
- b) podrobit zvíře výcviku nebo veřejnému vystoupení anebo obdobnému účelu, je-li toto pro zvíře spojeno s bolestí, utrpením, zraněním nebo jiným poškozením, jakož i vychovávat, cvičit nebo účelově používat zvíře k agresivnímu chování vůči člověku nebo jiným zvířatům,
- c) z jiných než zdravotních důvodů
 1. omezovat výživu zvířete včetně jeho napájení, nestanoví-li zvláštní předpis jinak,^{1b)}
 2. podávat zvířeti potravu obsahující příměsi nebo předměty, které mu způsobují bolest, utrpení nebo jej jinak poškozují,
 3. omezovat bez nutnosti svobodu pohybu nutnou pro zvíře určitého druhu, pokud by omezení způsobilo utrpení zvířete,
- d) vydat slabé, nevyléčitelně nemocné, vyčerpané nebo staré zvíře, pro které je další přežívání spojeno s trvalou bolestí nebo utrpením, k jinému účelu než neodkladnému a bezbolestnému usmrcení,
- e) podávat zvířeti dopingové látky a jiné látky poškozující organismus s cílem změnit jeho výkon nebo vzhled,
- f) cvičit nebo zkoušet zvíře na jiném živém zvířeti, používat jiných živých zvířat jako lákadel, štvát zvířata proti sobě, aniž by to vyžadoval lov, výcvik nebo použití ovčáckého nebo pasteveckého psa, příprava zvířete k jeho vypuštění do volné přírody nebo k činnosti uvedené v § 14 odst. 7,
- g) provádět chirurgické zákroky za účelem změny
 - vzhledu zvířete, zejména kupírovat uši, ničit hlasivky nebo používat jiných prostředků k omezení hlasitých projevů zvířat anebo z jiných než zdravotních důvodů amputovat drápy, zuby, jedové nebo pachové žlázy, nejde-li o případy uvedené v § 7 odst. 3,
 - h) používat podnětů, předmětů nebo bolest vyvolávajících pomůcek tak, že působí klinicky zjevné poranění nebo následné dlouhodobé klinicky prokazatelné negativní změny v činnosti nervové soustavy nebo jiných orgánových systémů zvířat,
 - i) podávat zvířeti bez souhlasu veterinárního lékaře^{1c)} veterinární léčiva a přípravky²⁾ s výjimkou těch, které jsou volně v prodeji, provádět krvavé zákroky, pokud nejsou prováděny osobou odborně způsobilou,^{1c)} za tyto zákroky se nepovažují paznehtářské a podkovářské úkony,
 - j) vyvolávat bezdůvodně nepřiměřené působení stresových vlivů biologické, fyzikální nebo chemické povahy,
 - k) chovat zvířata v nevhodných podmínkách nebo tak, aby si sama nebo vzájemně způsobovala utrpení,
 - l) zasahovat do průběhu porodu způsobem, který neodpovídá obtížnosti porodu, zvyšuje bolest anebo poškozuje zdraví matky i mláďate,
 - m) zacházet se zvířetem, přepravovat je nebo je pohánět způsobem, který vyvolává nepřiměřenou bolest, utrpení nebo poškození zdraví anebo vede k jeho neúměrnému fyzickému vyčerpání,
 - n) používat k vázání nebo k jinému omezení pohybu zvířete prostředky, které zvířeti způsobují anebo lze předpokládat, že budou způsobovat, poranění, bolest nebo jiné poškození zdraví,
 - o) usmrtit zvíře způsobem působícím nepřiměřenou bolest nebo utrpení,
 - p) překrmovat nebo krmit zvíře násilným způsobem, nejde-li o zákrok nezbytný k záchraně jeho života nebo zachování jeho zdraví,
 - r) používat živá zvířata ke krmení těch druhů zvířat, u nichž z biologických důvodů není takový způsob výživy nutný,
 - s) opustit zvíře s výjimkou zvířete volně žijícího s úmyslem se ho zbavit nebo zvíře vyhnat,
 - t) při manipulaci s živými rybami zbavovat ryby šu-

^{1b)} Například vyhláška č. 286/1999 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), o zdraví zvířat a jeho ochraně, o veterinárních podmínkách dovozu, vývozu a tranzitu veterinárního zboží, o veterinární asanaci a o atestačním studiu, ve znění vyhlášky č. 399/2001 Sb., vyhláška č. 287/1999 Sb., o veterinárních požadavcích na živočišné produkty, ve znění pozdějších předpisů.

^{1c)} § 59 zákona č. 166/1999 Sb.

²⁾ Zákon č. 166/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

- pin nebo ploutví, vsouvat rybám prsty pod skřele do žáber nebo jim vtlačovat prsty do očí nebo násilně vytlačovat jikry nebo mlíčí, nejde-li o postup stanovený zvláštním právním předpisem,^{1d)}
- u) označovat zvíře vymrazováním s výjimkou ryb, a označovat zvíře výžehem, s výjimkou koní,
 - v) chovat zvíře způsobem nebo v prostorech, které jsou v rozporu se zvláštními právními předpisy,^{1e)}
 - w) z jiných než zdravotních důvodů řezat paroží nebo jeho části ve vývojové fázi živé tkáně, a to i v případě, že by bylo provedeno za použití prostředků pro celkové nebo místní znečistlivění, prostředků snižujících bolest nebo jiných metod,
 - x) používat elektrický proud k omezení pohybu končetin nebo těla zvířete mimo použití elektrických ohradníků nebo přístrojů pro elektrické omračování a usmrcování zvířat anebo odchyt ryb podle zvláštního právního předpisu.^{1d)}

(2) Ustanovení odstavce 1 se nevztahují na zákroky nebo činnosti

- a) spojené s naléhavou potřebou záchrany života zvířat nebo lidí v naléhavých situacích záchranných prací podle zvláštních právních předpisů,^{1f)}
- b) prováděné podle schváleného projektu pokusů.

(3) Podrobnosti může stanovit Ministerstvo zemědělství (dále jen „ministerstvo“) prováděcím právním předpisem.

§ 4a

Za propagaci týrání se považuje zejména

- a) vystavování, jiné demonstrace nebo předvádění

- zvířete, na kterém byl proveden zákrok uvedený v § 4 odst. 1 písm. g), na veřejném vystoupení nebo svodu zvířat,
- b) zveřejnění popisu nebo vyobrazení, které navádí k postupům, praktikám chovu nebo výcviku, úpravám vzhledu zvířete a zásahům do jeho zdravotního stavu spojeného s týráním zvířete podle tohoto zákona, pokud v doprovodné informaci není uvedeno, nebo to jinak nevyplývá, že se jedná o činnosti zakázané tímto zákonem.

§ 5

(1) Nikdo nesmí bez důvodu usmrtit zvíře.

(2) Důvodem k usmrcení je:

- a) využití produktů hospodářského zvířete,
- b) slabost, nevyléčitelná nemoc, těžké poranění, genetická nebo vrozená vada, celkové vyčerpání nebo stáří zvířete, jsou-li pro další přežívání spojeny s trvalým utrpením,
- c) bezprostřední ohrožení člověka zvířetem,
- d) výkon práva myslivosti a rybářství podle zvláštních předpisů,^{2a)}
- e) nařízené mimořádné veterinární^{2b)} nebo hygienické opatření^{2c)} při ochraně před nákazami,^{2d)}
- f) ukončení pokusu na pokusném zvířeti, není-li v projektu pokusů stanoveno jinak,
- g) regulování populace zvířat v lidské péči a volně žijících zvířat; tím nejsou dotčena ustanovení zvláštních právních předpisů,^{2a), 2e)}
- h) deratizace^{2c)} a opatření v boji proti škodlivým organismům,^{2f)}

^{1d)} Zákon č. 102/1963 Sb., o rybářství, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.

^{1e)} Například vyhláška č. 191/2002 Sb., o technických požadavcích pro stavby v zemědělství.

^{1f)} Například zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

^{2a)} Zákon č. 23/1962 Sb., o myslivosti, ve znění zákona č. 146/1971 Sb., zákona č. 96/1977 Sb., zákona č. 143/1991 Sb. a zákona č. 270/1992 Sb. (úplné znění č. 512/1992 Sb.).

Vyhláška č. 20/1988 Sb., kterou se provádí zákon o myslivosti.

Zákon č. 102/1963 Sb., o rybářství.

Vyhláška č. 103/1963 Sb., kterou se provádí zákon o rybářství.

^{2b)} § 54 zákona č. 166/1999 Sb.

^{2c)} Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

^{2d)} § 10 a násl. zákona č. 166/1999 Sb.

^{2e)} Zákon č. 114/1992 Sb.

Zákon č. 16/1997 Sb., o podmínkách dovozu a vývozu ohrožených druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin a dalších opatřeních k ochraně těchto druhů a o změně a doplnění zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, ve znění zákona č. 320/2002 Sb.

^{2f)} Zákon č. 120/2002 Sb., o podmínkách uvádění biocidních přípravků a účinných látek na trh a o změně některých souvisejících zákonů.

Zákon č. 147/1996 Sb., o rostlinolékařské péči a o změnách některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

i) uložené zvláštní opatření v případě nemožnosti identifikovat zvíře podle zvláštních právních předpisů.²⁸⁾

(3) Porážení hospodářských zvířat vykvrvením může být prováděno pouze po jejich omráčení zaručujícím ztrátu citlivosti a vnímání po celou dobu vykvrvování. Jatečné zpracování zvířete před jeho vykvrvením je zakázáno; to neplatí při průmyslovém zpracování ryb.

(4) Výjimky z ustanovení odstavce 3 může povolit ministerstvo pro potřeby církví a náboženských společností,²⁹⁾ jejichž předpisy stanoví jiný způsob porážky zvířat. Porážku musí provádět osoba odborně způsobilá, která je povinna dbát o minimální utrpení poráženého zvířete.

(5) Utracení smí provádět pouze veterinární lékař, odborně způsobilá osoba podle § 17 odst. 1 nebo zletilá osoba, tato však pouze pod odborným dohledem veterinárního lékaře nebo odborně způsobilé osoby podle § 17 odst. 1.

(6) Osoby provádějící usmrcení zvířete jsou povinny přesvědčit se, že zvíře je podle prokazatelných příznaků mrtvé.

(7) Nestanoví-li tento zákon jinak, zakazují se následující metody usmrcování zvířat:

- a) utopení a jiné metody udušení včetně použití farmak typu myorelaxantů,
- b) použití takových látek a přípravků,²ⁱ⁾ jejichž dávkování neuvede zvíře do hlubokého celkového znečitlivění a bezpečně nezpůsobí následnou smrt,
- c) ubití, ubodání nebo jiné metody, které zvířeti způsobí nepřiměřenou bolest nebo utrpení,
- d) použití elektrického proudu, pokud nenastane okamžitá ztráta vědomí,
- e) použití lepů a jiných podobných prostředků, které dlouhodobě omezují pohyb zvířete tak, že k usmrcení zvířete dochází v důsledku nedostatku potravy nebo tekutin anebo v důsledku jiných metabolických poruch.

(8) Zakazuje se výroba, dovoz a prodej čelistových a lepících pastí.

ČÁST DRUHÁ

OCHRANA ZVÍŘAT PŘI USMRCOVÁNÍ, POUŽITÍ ZNECITLIVĚNÍ A OCHRANA ZVÍŘAT PŘI VEŘEJNÝCH VYSTOUPENÍCH NEBO SVODECH ZVÍŘAT

§ 5a

Společná ustanovení

(1) Během přepravy, přemísťování, přehánění, ustájení, fixace nebo omráčení za účelem provedení porážky nebo utrácení zvířete, dále v průběhu porážky, usmrcování anebo utrácení zvířete nesmí být zvíře vystaveno jakékoliv jiné než nezbytné bolesti nebo utrpení.

(2) Jatky musí být konstruovány tak, aby jejich vybavení a organizace ušetřila porážené zvíře utrpení.

(3) Nástroje, materiál, vybavení a zařízení sloužící k fixaci, omračování, usmrcování nebo utrácení zvířat musí být sestrojeny, udržovány a používány tak, aby k prováděným úkonům docházelo rychle a účinně.

(4) Vybavení a vhodné náhradní nástroje sloužící k omračování musí být uloženy v prostorách porážky tak, aby mohly být v naléhavém případě použity.

(5) Provozovatel jatek je povinen zajistit údržbu a pravidelné kontroly nástrojů, materiálu, vybavení a zařízení sloužícího k fixaci, omračování, usmrcování nebo k utrácení zvířat. Dokumenty o výsledcích této kontroly je povinen uchovávat po dobu 3 let a na vyžádání je předložit příslušnému orgánu ochrany zvířat.

(6) Osoby provádějící na jatkách porážku jatečných zvířat musí mít odbornou způsobilost, kterou stanoví ministerstvo prováděcím právním předpisem; další osoby, které provádějí činnosti související s přeháněním, ustájením nebo fixací těchto zvířat, musí provozovatel jatek poučit tak, aby uvedené činnosti prováděly kvalifikovaným způsobem.

(7) Provozovatel jatek je povinen vést dokumentaci o odborné způsobilosti osob vykonávajících činnosti uvedené v odstavci 6. Provozovatel jatek je povinen ještě 3 roky po ukončení činnosti těchto osob tuto dokumentaci uchovávat a na vyžádání ji předložit příslušnému orgánu ochrany zvířat.

²⁸⁾ § 22 zákona č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů (plemenářský zákon), ve znění zákona č. 309/2002 Sb.
§ 53 zákona č. 166/1999 Sb.

²⁹⁾ Zákon č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a o postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů (zákon o církvích a náboženských společnostech).

²ⁱ⁾ Například zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 79/1997 Sb., o léčivech a o změnách a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

(8) Ustanovení odstavců 1 a 3 platí pro domácí porážky, pro porážky na farmě,^{2j)} jakož i pro porážky provedené mimo jatky, obdobně.

§ 5b

Porážení nebo utrácení nemocných, vyčerpaných nebo zraněných zvířat

(1) Pokud je přežívání nemocného, vyčerpaného nebo zraněného zvířete spojeno s jeho nepřiměřeným utrpením, provede se jeho porážka nebo utrácení na místě, kde k nemoci, vyčerpání nebo zranění zvířete došlo, a to za podmínek stanovených zvláštním právním předpisem.^{2j)}

(2) Pokud chovatel hodlá přepravovat nemocné, vyčerpané nebo zraněné zvíře k porážce na jatkách, a není-li to v rozporu se zvláštním právním předpisem,^{2j)} je povinen si vyžádat vyšetření a zhodnocení jeho stavu veterinárním lékařem, který způsobilost zvířete pro přepravu posoudí a v případě souhlasu uvede tuto skutečnost v dokumentaci vydané podle zvláštního právního předpisu.^{2j)} Chovatel je povinen se před započítím přepravy uvedeného zvířete přesvědčit, že zvíře bude na jatkách přijato, a teprve potom může přepravu zahájit; při tom provede opatření, aby zvíře bylo přepravováno šetrně, nejkratší cestou a na nejbližší jatky. Je zakázáno přepravovat zvířata, jejichž porážení zakazuje zvláštní právní předpis,^{2j)} nebo která

- a) jsou celkově vyčerpaná,
- b) nemohou bez cizí pomoci jít nebo stát, a použitý dopravní prostředek není vybaven zařízením umožňujícím naložení zvířete, aniž by mu byla způsobena bolest, utrpení, zranění nebo jiné poškození,
- c) zjevně projevují znaky bolestivosti, kýly, výhřezu nebo zlomeniny končetiny, pánve anebo páteře.

§ 5c

Požadavky na vykládku a přehánění zvířat na jatkách

(1) Během vykládky a přehánění zvířete na místo porážky musí být se zvířetem zacházeno šetrně, s přihlédnutím k jeho sklonu ke stádovému chování. Umožňují-li to dané podmínky, převádějí se zvířata individuálně.

(2) Můstky, rampy a naháněcí uličky musí být provedeny tak, aby snížily na minimum riziko poranění zvířat; cesta musí být volná bez překážky a její osvětlení nesmí vytvářet ostré stíny.

(3) K nahánění, usměrňování a pohánění zvířat mohou být používány jen nástroje určené k tomuto účelu. Je zakázáno zvíře bít, kopat nebo vykonávat tlak

na jeho zvlášť citlivá místa, včetně očí a pohlavních orgánů, drtit, kroutit, nebo lámat zvířeti ocas.

(4) Poháněcí nástroj využívající elektrický výboj může být použit pouze

- a) u dospělého skotu a prasat,
- b) jeho přiložením na svaly zadních končetin,
- c) má-li zvíře dostatečný prostor pro pohyb směrem vpřed,
- d) pokud elektrický výboj netrvá déle než 2 sekundy.

(5) Jatečné zvíře může být přivedeno do prostoru porážky, pouze následuje-li neprodleně jeho porážka.

(6) Jatečnému zvířeti, které není po dokončení jeho přemístění na jatky přímo převedeno do prostor porážky, musí provozovatel jatek poskytnout

- a) ochranu proti nepříznivým klimatickým podmínkám,
- b) trvalou možnost napájení vodou, která neohrožuje jeho zdravotní stav.

(7) Jatečnému zvířeti, které není poraženo do 12 hodin od dokončení jeho přemístění na jatky, musí provozovatel jatek poskytnout

- a) vhodné ustájení,
- b) přiměřené množství zdravotně nezávadného krmiva,
- c) možnost trvalého napájení vodou, která neohrožuje jeho zdravotní stav,
- d) péči jako zvířeti v chovu.

(8) Podrobnosti stanoví ministerstvo prováděcím právním předpisem.

§ 5d

Požadavky na přepravu zvířat přepravovaných na jatky v kontejnerech

(1) Kontejner s přepravovanými zvířaty (dále jen „kontejner“) musí být nakládán, přepravován a vykládán v horizontální poloze tak, aby zvířata mohla přirozeně stát.

(2) Je zakázáno zacházet s kontejnerem způsobem, který může ohrozit nebo poškodit zdravotní stav zvířete, zejména je zakázáno shazovat kontejner z přepravního zařízení, jakkoliv jej převracet nebo nechat jej spadnout.

(3) Kontejnery s perforovaným nebo pružným dnem s dodávanými zvířaty musí být nakládány, přepravovány a vykládány tak, aby nedošlo ke zranění zvířete. V případě potřeby musí být zvířata z kontejneru vykládána jednotlivě.

^{2j)} § 21 odst. 2 a 3 zákona č. 166/1999 Sb.

(4) Zvířatům, která jsou na jatky dodávána v konteinerech a nejsou bezprostředně porážena nebo nejsou-li porážena nejdéle do konce započaté pracovní směny, je provozovatel jatek povinen zajistit jejich napojení, nakrmení a ochranu proti nepříznivým klimatickým podmínkám (§ 5c odst. 6 a 7).

§ 5e

Fixace zvířat před omráčením, porážením nebo usmrčením

(1) Zvíře musí být před porážkou nebo usmrčením fixováno. Je zakázáno svazovat končetiny zvířat a zavěšovat zvířata před omráčením nebo utracením s výjimkou drůbeže a králíků. Králíci a drůbež musí být před omráčením zklidněni.

(2) Jde-li o porážku zvířete pro potřeby církve nebo náboženské společnosti,^{2h)} jejíž předpisy stanoví jiný způsob porážky (rituální porážky) a kterým ministerstvo povolilo podle § 5 odst. 4 výjimku, provádí se znehybnění zvířete, jehož cílem je zamezit nepřiměřenému utrpení zvířete.

(3) Drůbež a králíky lze před omráčením zavěsit pouze za předpokladu, že se učiní opatření k tomu, aby v okamžiku omráčení byli v takovém fyzickém stavu, který umožní jeho provedení účinným a rychlým způsobem.

(4) Zvířata, která jsou omračována mechanickým nebo elektrickým zařízením aplikovaným v oblasti hlavy zvířete, musí být v takové poloze, aby přístroj mohl být použit po stanovenou dobu a omráčení bylo provedeno účinným a rychlým způsobem.

(5) Je zakázáno užit jako prostředek fixace nebo jako poháněcího zařízení pro zvířata elektrické přístroje, které slouží k omračování.

§ 5f

Postupy omračování zvířat

(1) K omráčení zvířete na jatkách lze použít, pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak,²⁾ pouze

- přístroj s upoutaným projektilem,
- přístroj vyvolávající mechanický náraz,
- elektrický omračovací přístroj,
- oxid uhličitý (dále jen „plyn CO₂“) nebo směs plynů podle zvláštního právního předpisu.²⁾

(2) Omráčení zvířete podle odstavce 1 lze provést za předpokladu, že se bezprostředně provede vykrcení zvířete; to neplatí při průmyslovém zpracování ryb.

(3) K omráčení zvířete je zakázáno použít špičák; na jatkách je dále zakázáno použít kladivo, palici nebo obdobný nástroj.

(4) Odborně způsobilá osoba provádějící porážku musí před jejím zahájením zkontrolovat, zda omračo-

vací přístroj odpovídá svými parametry požadavkům na účinné omráčení příslušného druhu a kategorie zvířat; při pochybnostech o dokonalé účinnosti nesmí být porážka zahájena.

(5) Podrobnosti stanoví ministerstvo prováděcím právním předpisem.

§ 5g

Postup při vykrcování jatečných zvířat

(1) Vykrcování jatečných zvířat musí být zahájeno bezprostředně po jejich omráčení, přičemž musí být provedeno tak, aby vyvolalo rychlé a úplné vykrcení.

(2) Vykrcení jatečných zvířat musí být provedeno naříznutím nejméně 2 krčních cév nebo cév, ze kterých tyto vycházejí, a to dříve, než jatečné zvíře procitne z bezvědomí.

(3) Před ukončením vykrcení se nesmí provádět žádný zpracovatelský úkon na vykrcovaném zvířeti ani elektrická stimulace srdce zvířete.

(4) Provádí-li omráčení, zavěšení, vyzdvihnutí a vykrcení jatečného zvířete jedna osoba, musí být ukončen sled uvedených úkonů u jednoho zvířete dříve, než zahájí jejich provádění u zvířete dalšího.

(5) U ryb při průmyslovém zpracování se vykrcení provádět nemusí. Vykrcování ryb při prodeji a pro vlastní potřebu se provádí po omráčení silným úderem tupým předmětem na temeno hlavy přetětím žaberních oblouků nebo přetětím míchy a cév řezem bezprostředně za hlavou.

(6) Při usmrcování drůbeže pro vlastní potřebu lze k vykrcení použít odtěti hlavy bez předchozího omráčení.

(7) Podrobnosti stanoví ministerstvo prováděcím právním předpisem.

§ 5h

Postupy při usmrcování zvířat

(1) K usmrcení zvířete pro využití jeho produktů a při utracení zvířete podle § 5 odst. 2 písm. e) lze použít pouze

- prostředky způsobující ztrátu citlivosti a následně smrt,
- elektrický usmrcovací přístroj, který proudem vyvolá zástavu srdce,
- usmrcovací přístroj využívající plyn CO₂ nebo předávkování inhalačními narkotiky,
- mechanické zařízení, které přivodí rychlou smrt,
- manipulaci šíje, nebo
- střelnou zbraň, jen je-li to v souladu se zvláštními právními předpisy.^{2a)}

(2) K usmrcení nadpočetných kuřat a embryí kuřat v líhních lze použít pouze

- a) mechanické zařízení, které přivodí okamžitou smrt, nebo
- b) usmrcovací přístroj využívající plyn CO₂.

(3) K usmrcení kožesinových zvířat ve farmovém chovu lze použít pouze

- a) mechanický nástroj perforující mozek,
- b) smrtící dávku přípravku s anestetickými účinky,
- c) elektrický usmrcovací přístroj, který proudem vyvolá zástavu srdce,
- d) usmrcovací přístroj využívající plyn CO,
- e) usmrcovací přístroj využívající chloroform, nebo
- f) usmrcovací přístroj využívající plyn CO₂.

(4) Příslušný orgán veterinární správy může povolit užití jiných postupů utrácení hospodářských zvířat, pokud se ujistí, že

- a) v případě použití postupů, které nevyvolají okamžitou smrt, jsou přijata vhodná opatření k utrácení zvířat v co možná nejkratší době, a to vždy předtím, než zvířata procitnou z bezvědomí,
- b) předtím, než je konstatována smrt zvířat, nejsou u zvířat prováděny žádné jiné zásahy.

(5) Podrobnosti stanoví ministerstvo prováděcím právním předpisem.

§ 6

Nikdo nesmí zvíře opustit s úmyslem se ho zbavit nebo je vyhnat. Za opuštění zvířete se nepovažuje vypuštění zvířete do jeho přirozeného prostředí, pokud je to vhodné z hlediska stavu zvířete a podmínek prostředí.

§ 7

(1) S výjimkou pokusů na zvířatech se mohou vykonávat zásahy, které způsobují bolest, jedině po celkovém nebo místním znecitlivění zvířete osobou odborně způsobilou.¹⁾

(2) Znecitlivění se nepožaduje,

- a) jestliže se při srovnatelných zákrocích na lidech znecitlivění neprovádí,
- b) pokud podle úsudku veterinárního lékaře není znecitlivění proveditelné nebo nutné anebo by způsobilo bolest větší než zákrok sám.

(3) Jestliže je zákrok prováděn osobou odborně způsobilou,^{1c)} pak se znecitlivění rovněž nepožaduje při

- a) kastraci samců mladších 8 týdnů u skotu, prasat, ovcí, koz nebo králíků, kteří netrpí anatomickou vadou pohlavních orgánů,
- b) odrohování nebo tlumení růstu rohů u telat a kůz-

lat ve věku do 4 týdnů provedenou chemickou kauterizací, tepelnou kauterizací nástrojem, který vyvíjí potřebné teplo po dobu nejméně 10 sekund,

- c) krácení ocasu u selat, jehňat a štěňat mladších 8 dnů,
- d) odstraňování ostruh, hřebenů, posledních článků křídel, krácení zobáků, drápů, nastříhování mezi-prstních blan během prvního dne života drůbeže, u pižmových kachen odstraňování drápů a zkrácení horní části zobáku do 21 dní věku,
- e) kauterizaci zobáků u kuřat mladších 10 dnů, která jsou určena k produkci konzumních vajec,
- f) trhání (extirpaci) zubů savých selat,
- g) označování zvířat jejich tetováním, ušní známkou nebo elektronickým čipem,
- h) označování zvířat vrubováním uší, označování koní výžehem nebo označování ryb vymrazováním.

§ 8

(1) Každý chovatel nebo pořadatel veřejného vystoupení anebo svodu zvířat (dále jen „pořadatel“) je povinen pracovníkům orgánů ochrany zvířat provádějícím dozor nad dodržováním tohoto zákona a právních předpisů vydaných k jeho provedení

a) umožnit vstup

1. do stájí a na pozemek, kde se zvíře nachází, nebo které jsou určeny pro jeho chov,
2. do objektu a zařízení, v nichž je zacházeno se zvířaty,
3. do míst, kde je konáno veřejné vystoupení nebo svod zvířat,
4. do míst, kde je provozován útulek pro zvířata,
5. do míst, kde se přemísťují zvířata, a do prostor dopravních prostředků,
6. do míst určených k usmrcování zvířat nebo do míst určených k provádění pokusů na zvířatech,

- b) poskytnout potřebné informace, doklady, věcnou a osobní pomoc nezbytnou k výkonu jejich činnosti, včetně umožnění bezplatného přístupu na svody zvířat a veřejná vystoupení,
- c) předvést na požádání zvíře nebo zvířata na místo určené pracovníkem provádějícím dozor.

(2) Při veřejném vystoupení nebo svodu zvířat musí být pro jejich organizování stanoven pořadatel, který odpovídá za jejich přípravu a průběh.

(3) Pořadatel je povinen

- a) postupovat při pořádání veřejného vystoupení nebo svodu zvířat podle schválených řádů ochrany zvířat při veřejném vystoupení nebo svodu zvířat; nejsou-li takové řády schváleny, je povinen podat žádost o jejich schválení,

- b) schválený řád ochrany zvířat podat spolu s žádostí o veterinární podmínky²⁾ příslušnému orgánu veterinární správy a pak si vyžádat souhlas s pořádáním veřejného vystoupení nebo svodu zvířat od orgánu místně příslušné obce,
- c) poučit osoby, které se aktivně zúčastňují veřejného vystoupení nebo svodu zvířat, jak mají manipulovat se zvířaty, připravovat pomůcky nebo jiné vybavení a seznámit je se zásadami zabezpečení pohody a ochrany zvířat podle tohoto zákona.

(4) Pořadatel při pořádání veřejného vystoupení nebo svodu zvířat odpovídá za

- a) přípravu a kontrolu použitých zařízení a vybavení pro zvířata,
- b) průběh veřejného vystoupení nebo svodu zvířat a za splnění podmínek stanovených příslušnými orgány podle odstavce 3 písm. b),
- c) zajištění poskytnutí první pomoci zvířatům a za zajištění veterinární péče o zvířata.

(5) Pořadatel je oprávněn při důvodném podezření z porušení povinností stanovených v odstavci 4 konání veřejného vystoupení nebo svodu zvířat, nebo průběh veřejného vystoupení nebo svodu zvířat až do provedení nápravy zastavit, nebo osobu, která stanovené podmínky porušila, vyloučit a její zvíře z pořádání veřejného vystoupení nebo svodu zvířat vyřadit.

(6) Chovatelská sdružení a organizace nebo podnikatelé pořádající veřejná vystoupení nebo svody zvířat zpracovávají v souladu s tímto zákonem, popřípadě mezinárodními smlouvami, kterými je Česká republika vázána, řády ochrany zvířat při veřejném vystoupení nebo svodu zvířat, které schvaluje Ústřední komise pro ochranu zvířat (dále jen „ústřední komise“) a které jsou pro pořadatele závazné.

(7) Chovatelská sdružení a organizace nebo podnikatelé zpracovávají řády ochrany zvířat a předkládají je ke schválení ústřední komisi.

(8) Podrobnosti stanoví ministerstvo prováděcím právním předpisem.

ČÁST TŘETÍ OCHRANA ZVÍŘAT PŘI PŘEPRAVĚ

§ 8a

Zásady přepravy zvířat

(1) Podle druhu zvířat odesílatel v součinnosti s dopravcem zajistí

- a) dostatek prostoru k tomu, aby zvířata při přepravě mohla zaujmout jedinci daného druhu odpovídající přirozený postoj, v případě potřeby byla oddělena přepážkami chránícími je proti pohybům dopravního prostředku, a není-li stanoveno dále jinak, měla prostor pro ležení,

- b) zabezpečení zvířat před nepříznivým počasím a výraznými rozdíly v klimatických podmínkách,
- c) větrání a objem vzduchu v dopravních prostředcích tak, aby odpovídaly podmínkám přepravy a byly přiměřené druhu a počtu přepravovaných zvířat,
- d) podání zvířatům během přepravy ve stanovených intervalech tekutin nebo vody, která neohrožuje jejich zdravotní stav, a krmiv,
- e) přizpůsobení jízdy, seřazování souprav a provádění další přepravy tak, aby se zabránilo jejich nadměrným otřesům nebo naklánění.

(2) Zvíře lze přepravovat pouze tehdy, pokud jeho tělesný stav plánovanou přepravu dovoluje a pokud byla pro přepravu, jakož i pro převzetí zvířete v místě určení učiněna potřebná opatření.

(3) Při přepravě zvířat různých druhů v jednom dopravním prostředku musí být tato umístěna odděleně podle druhů. Zvířata, která se vyznačují trvalou nesnášenlivostí, případně tuto akutně projevují, nebo jsou-li sama vystavena trvalému agresivnímu chování jiných zvířat, musí být umístěna odděleně.

(4) Nekastrovaní pohlavně dospělí samci skotu, prasat, koní, oslů a jejich kříženců, ovcí nebo koz se musí přepravovat odděleně od samic.

(5) Kanci starší 6 měsíců a hřebci starší 18 měsíců se musí přepravovat odděleně jeden od druhého.

(6) Koňům, oslům a jejich křížencům, kteří nejsou přepravováni v oddělených stáních nebo boxech a jsou podkovaní, se odstraní podkovy na pánevních končetiších. Nejedná-li se o necvičená hříbata, musejí mít přepravování koně nasazenu ohlávku.

(7) Pokud odesílatel sám nedoprovází zásilku s přepravovaným zvířetem nebo zvířaty, je povinen stanovit osobu, která je přítomna při přepravě zvířat a musí být zodpovědná za plnění podmínek přepravy (dále jen „průvodce“); to neplatí, pokud

- a) zvířata jsou přepravována v zabezpečených a náležitě větraných kontejnerech, které obsahují dostatečné množství vody a krmiva, s výjimkou drůbeže, pokud se důvodně předpokládá, že bude cesta dokončena do 72 hodin po jejich vylihnutí,
- b) odesílatel pověřil jinou osobu, aby pečovala o zvířata v místě zastávek.

(8) Zvířeti, které během přepravy onemocnělo nebo bylo zraněno, odesílatel nebo průvodce poskytne nebo zajistí poskytnutí první pomoci; vyžaduje-li to zdravotní stav zvířete, zajistí jeho řádné veterinární ošetření.

(9) V případě nutnosti, vyžadují-li to okolnosti, a za účelem zabránění bolesti nebo utrpení může odesílatel nebo průvodce, v souladu se zvláštními právními předpisy, hospodářské zvíře nutně parazit nebo nechat

utržit.²⁾ Při přepravě jiného než hospodářského zvířete rozhodne o jeho utrčení veterinární lékař.

§ 8b

Zvířata vyloučená z přepravy

(1) Je zakázáno přepravovat

- a) nemocná nebo zraněná zvířata,
- b) samice nacházející se ve stadiu porodu nebo samice, které porodily před méně než 48 hodinami, anebo samice, které pravděpodobně během přepravy porodí,
- c) mladé savce, u kterých dosud není úplně zhojen pupek s výjimkou králíků,
- d) savce, kteří dosud nebyli odstaveni od matky nebo kteří dosud nepřivykli samostatnému přijímání potravy a tekutin, pokud nejsou přepravováni společně s matkou; to neplatí u volně žijících zvířat v případě, kdy může dojít k ohrožení mláďete matkou,
- e) jeleny, srnce a daňky, kteří mají pokryto paroží lýčím.

(2) Ustanovení odstavce 1 neplatí pro přepravu zvířat

- a) k ošetření veterinárním lékařem, nebo je-li přeprava jinak nutná k zamezení dalších bolestí, utrpení nebo škod,
- b) na pokyn veterinárního lékaře k diagnostickým účelům,
- c) přepravovaných pro pokusné účely,
- d) určených k porážení nutnou porážkou, nejde-li o případy uvedené v § 5b odst. 2 písm. a) až c).

§ 8c

Nakládka a vykládka zvířat

(1) Zvířata lze nakládat a vykládat pouze způsobem, který jim nezpůsobí utrpení a poškození jejich zdravotního stavu.

(2) Odesílatel je povinen pro nakládku zvířat a příjemce pro jejich vykládku zajistit, aby byla použita zařízení jako můstky, rampy nebo lávky (dále jen „nakládací zařízení“), která odpovídají požadavkům, které stanoví ministerstvo vyhláškou, a aby nebyla zvířata nakládána, překládána nebo vykládána ve visící poloze, nejde-li o zavěšení kontejneru.

(3) Koně, osly a jejich křížence nelze přepravovat ve vozidlech ve více podlažích.

(4) Zvířata nebo kontejnery nesmějí být v dopravních prostředcích přepravováni společně s věcmi, které by mohly nepříznivě ovlivnit jejich pohodu nebo by jim mohly způsobit poškození zdraví nebo utrpení; těmito přepravovanými věcmi se rozumí zejména látky hořlavé nebo dráždivé.

(5) Zvířata nebo kontejnery nesmí být umístěny v prostorech dopravních prostředků, do nichž mají přístup neoprávněné osoby.

§ 8d

Požadavky na dopravní prostředky

(1) Zvířata lze přepravovat pouze v dopravních prostředcích, které jsou konstruovány tak, aby technicky zabezpečily pohodu zvířat, minimalizovaly možnost jejich zranění při přepravě, umožňovaly pravidelnou kontrolu stavu zvířat a jejich pohody a splňovaly technické požadavky a měly vybavení, které stanoví ministerstvo prováděcím právním předpisem.

(2) Dopravní prostředky musí být vybaveny zdrojem světla, včetně světla mobilního, který umožní pravidelnou kontrolu zvířat nebo péči o ně.

§ 8e

Přivazování zvířat během přepravy

(1) Během přepravy lze zvířata přivazovat pouze v případě, že jim tím nebude způsobeno nepřiměřené utrpení nebo zranění a zvířata budou moci

- a) volně přijímat podávané nápoje a krmivo,
- b) zaujímat přirozený postoj,
- c) uléhat, ležet, vstávat a stát přirozeným způsobem.

(2) Pomůcky používané pro přivazování zvířat musí být vyrobeny z materiálu, který odolá zatížení s ohledem na hmotnost přepravovaného zvířete.

(3) Je zakázáno zvířata přivazovat za rohy, za nosní kroužky nebo za končetiny, s výjimkou dravců chovaných v zajetí podle zvláštního právního předpisu.^{2a)}

(4) Požadavky na velikost prostoru pro přepravu zvířat v dopravních prostředcích stanoví ministerstvo prováděcím právním předpisem.

§ 8f

Požadavky na péči, napájení a krmení zvířat při přepravě

(1) Odesílatel v součinnosti s dopravcem zajistí, aby při přepravě zvířat byly dodržovány stanovené přepravní doby a minimální intervaly k napájení a ke krmení přepravovaných zvířat.

(2) Přepravní doba koní, oslů a jejich kříženců, skotu, ovcí, koz a prasat nesmí přesáhnout 8 hodin, s výjimkou letecké přepravy a s výjimkami uvedenými v odstavcích 3 a 4.

(3) Přepravní doba uvedená v odstavci 2 může být prodloužena na nezbytně nutnou dobu, pokud dopravní prostředek splňuje tyto požadavky:

- a) na podlaze je dostatečné množství steliva,
- b) spolu se zvířaty je přepravováno krmivo a dosta-

tečné množství vody pro napájení zvířat během cesty, přičemž krmivo musí odpovídat druhu a počtu přepravovaných zvířat a době přepravy,

- c) je umožněn přístup ke zvířatům,
- d) ložný prostor lze větrat a intenzitu větrání je možno přizpůsobit vnitřní i zevní teplotě,
- e) k dispozici jsou přenosné přepážky na vytvoření samostatných oddílů,
- f) dopravní prostředek je vybaven funkčním zařízením pro doplňování napájecí vody během přepravy.

(4) Pokud jsou splněny podmínky uvedené v odstavci 3, jsou intervaly napájení a krmení zvířat, délka přepravy a doby pro odpočinek stanoveny takto:

- a) neodstaveným hříbatům, telatům, jehňatům, kůzlatům na mléčné výživě a selatům se poskytne přestávka v přepravě nejpozději po 9 hodinách trvání přepravy, a to nejméně po dobu jedné hodiny, která je dostatečná k podání tekutin, popřípadě nakrmení; po tomto odpočinku může přeprava trvat po dalších 9 hodin,
- b) maximální doba přepravy prasat je 24 hodin, během přepravy musí mít kdykoliv přístup k napájecí vodě,
- c) maximální doba přepravy koní, oslů a jejich kříženců, s výjimkou koní dostihových a koní určených k dalším sportovním účelům, je 24 hodiny, během přepravy musí být napojeni a v případě potřeby mají být nakrmeni každých 8 hodin,
- d) všem ostatním druhům zvířat uvedeným v odstavci 2 musí být po 14 hodinách cesty poskytnut odpočinek v délce nejméně 1 hodiny, zejména pro napojení a nakrmení; po této přestávce může přeprava pokračovat po dobu dalších 14 hodin; toto ustanovení neplatí pro mláďata drůbeže, která mohou být přepravována bez napojení a nakrmení, pokud je cesta ukončena do 72 hodin po jejich vylíhnutí,
- e) zvířata, která se dojí, mají být po dobu přepravy podojena nejpozději po 12 hodinách; tento interval může být překročen nejdéle o 3 hodiny, jen pokud přepravovaná zvířata do této doby dosáhnou konečného cíle cesty a jsou ihned potom podojena.

(5) Je-li to v zájmu přepravovaných zvířat, může být přepravní doba prodloužena o 2 hodiny, přičemž se bere v úvahu zejména blízkost místa určení.

(6) Po uplynutí doby přepravy stanovené v odstavci 4 musí být přepravovaná zvířata vyložena, napojena a nakrmena a musí jim být poskytnut odpočinek nejméně po 24 hodin.

(7) Podle počtu a druhu přepravovaných zvířat a podle přepravní doby je odesílatel povinen zajistit, za účelem zabezpečení napájení a krmení zvířat v mís-

tech přestávek, přítomnost dostatečného počtu osob, které zabezpečí nakrmení a napojení zvířat a péči o ně.

(8) Podrobnosti stanoví ministerstvo prováděcím právním předpisem.

§ 8g

Přeprava zvířat v kontejnerech

(1) Pokud jsou zvířata přepravována v kontejnerech, je chovatel povinen zajistit kontejnery takových rozměrů, které odpovídají minimálním rozměrům, které stanoví ministerstvo prováděcím právním předpisem.

(2) Dále je chovatel povinen zajistit

- a) nakrmení a napojení zvířat před nakládkou, pokud zvláštní právní předpis²⁾ nestanoví jinak,
- b) použití kontejnerů, která zvířata ochrání před nepříznivými vlivy počasí,
- c) dostatečné množství zdravotně nezávadného krmiva a vody, která neohrožuje zdravotní stav zvířat, v kontejnerech po dobu přepravy zvířat s ohledem na druh a počet přepravovaných zvířat,
- d) studenokrevným obratlovcům, danému druhu odpovídající přívod vody nebo kyslíku po celou dobu jejich přepravy.

(3) Odesílatel nebo průvodce je povinen zajistit, aby během manipulace s kontejnery

- a) nedocházelo k jejich strkání, házení, svrhávání, nárazům, převracení nebo shazování,
- b) byly kontejnery řádně označeny tak, aby s přepravovanými zvířaty nebylo manipulováno hlavou dolů,
- c) nebránily větrání nebo u studenokrevných obratlovců okysličování, pokud jsou přepravovány naskládané na sobě nebo vedle sebe,
- d) nakládkou nebo vykládkou probíhala ve vodorovné poloze za účelem zamezení vytékání nebo vypádávání výkalů.

(4) Kromě odstavců 1 až 3 platí pro zvířata přepravovaná v kontejnerech přiměřeně § 8a až 8f.

§ 8h

Plánování cesty

(1) Odesílatel je v součinnosti s dopravcem povinen zabezpečit, aby zvířata byla přepravována nejkratší cestou a bez zbytečného zdržování tak, aby doba trvání přepravy byla omezena na minimum a zvířata byla přepravována do místa určení bez zbytečných odkladů.

(2) Zásilku zvířat lze zdržet pouze z důvodu nezbytného zajištění péče o zvířata; má-li být zásilka zvířat zadržena na dobu delší než 2 hodiny, musí být přepravovaným zvířatům poskytnuta všechna po-

třebná péče a v případě potřeby jejich vyložení a ustájení.

(3) Při přepravě koní, oslů a jejich kříženců, skotu, ovcí, koz a prasat mimo území České republiky, nebo pokud předpokládaná doba přepravy zvířat na území České republiky přesáhne 8 hodin, je odesílatel v součinnosti s dopravcem povinen vyhotovit přepravní plán cesty (dále jen „plán cesty“). Vzor plánu cesty stanoví ministerstvo prováděcím právním předpisem.

(4) Při zpracování plánu cesty je třeba přihlídnout k délce přepravy, ročnímu období, předpokládané povětrnostní situaci, době trvání přepravy a k místům zastávek. V plánu cesty musí být vyznačena jen místa zastávek schválená příslušným orgánem veterinární správy. Odesílatel nebo průvodce je povinen zajistit, aby zastavení v nich bylo včas oznámeno místně příslušnému orgánu veterinární správy, který kontroluje, zda zvířata jsou schopna pokračovat v přepravě.

(5) Odesílatel je povinen předložit plán cesty příslušnému orgánu veterinární správy tak, aby tento orgán mohl vystavit dokumenty stanovené zvláštním právním předpisem²⁾ a následně jejich označení vyznačit v plánu cesty. Platný plán cesty musí být potvrzen příslušným orgánem veterinární správy v místě odjezdu.

(6) Plán cesty je během přepravy součástí dokumentů stanovených zvláštními právními předpisy²⁾ a musí v něm být uvedena všechna místa zastávek a překládek po celou dobu trvání cesty.

(7) Při přepravě koní, oslů a jejich kříženců, skotu, ovcí, koz a prasat přes území České republiky předkládá odesílatel při vstupu na území České republiky plán cesty příslušnému orgánu veterinární správy jako součást dokumentů stanovených zvláštním právním předpisem.²⁾

(8) Odesílatel je povinen zajistit,

- a) aby originál plánu cesty byl řádně vypracován a vyplněn příslušnými osobami v náležitém čase, byl připojen k veterinárnímu osvědčení provázejícímu zásilku po celou dobu cesty,
- b) aby průvodce zaznamenal do plánu cesty časy a místa, v nichž byla přepravovaná zvířata během cesty nakrmena a napojena,
- c) aby příslušný orgán veterinární správy ověřil v případě, kdy přeprava trvá déle než 8 hodin,
 1. plán cesty a
 2. skutečnost, že zvířata jsou schopna pokračovat v cestě.

(9) Dopravce je povinen uchovávat po dobu 3 let kopii plánu cesty tak, aby mohla být v případě potřeby a na požádání předložena příslušnému orgánu ochrany zvířat ke kontrole.

(10) Dopravce zajistí zaslání plánu cesty příslušnému orgánu veterinární správy v místě odjezdu.

§ 8i

Dozor nad ochranou zvířat při přepravě

(1) Orgány veterinární správy v souladu se zvláštními právními předpisy²⁾ dozírají, zda jsou dodržovány požadavky stanovené v tomto zákoně a předpisech vydaných na jeho základě, tím, že provádí kontrolu

- a) dopravních prostředků a v nich přepravovaných zvířat,
- b) dopravních prostředků a přepravovaných zvířat v místech odjezdu, zastávek, překládky a při příjezdu na místo určení, včetně svodu zvířat,
- c) údajů ve veterinárním osvědčení a ostatních průvodních dokladech, které zásilku zvířat doprovázejí,
- d) potvrzení o stanovené kvalifikaci osob provázejících zásilku zvířat.

(2) Kontrola se provádí na vzorku zvířat, jehož velikost je přiměřená počtu přepravovaných zvířat, a může být provedena současně s kontrolami vykonávanými pro jiné účely.

(3) Ustanovení odstavců 1 a 2 nemají vliv na kontroly prováděné v rámci úkolů podle zvláštního právního předpisu.²⁾

§ 8j

(1) Zjistí-li příslušný orgán veterinární správy v průběhu přepravy, že nejsou nebo nebyla dodržena ustanovení tohoto zákona nebo předpisů vydaných na jeho základě, provede o kontrolním zjištění zápis a požádá dopravce nebo průvodce, aby provedl zákrok, který příslušný orgán veterinární správy pokládá za nezbytný k zajištění pohody přepravovaných zvířat. V závislosti na okolnostech jednotlivých případů může požadovaný zákrok spočívat v opatření umožňujícím

- a) dokončení cesty nebo vrácení zvířete do místa zahájení přepravy zvířete, a to nejkratší a časově nejméně náročnou trasou, pokud požadovaný zákrok nevyvolá zbytečné utrpení zvířete,
- b) vhodné ustájení zvířete a zajištění péče o ně do doby, než bude zjednána náprava,
- c) usmrcení zvířete.

(2) Jestliže dopravce nebo průvodce nesplní pokyny příslušného orgánu veterinární správy podle odstavce 1, nechá příslušný orgán veterinární správy uložená opatření provést na náklady dopravce.

§ 8k

Registrace dopravců přepravujících zvířata

(1) Přepravovat zvířata pro obchodní účely na

vzdálenost větší než 50 km může dopravce registrovaný příslušným orgánem veterinární správy.

(2) Pro registraci musí dopravce splňovat tyto podmínky:

- a) mít odbornou kvalifikaci stanovenou tímto zákonem a prováděcím právním předpisem, nebo pokud přepravu zvířat zabezpečují prostřednictvím svého zaměstnance nebo třetí osoby, prokázat, že tyto osoby mají odbornou kvalifikaci stanovenou tímto zákonem a prováděcím právním předpisem,
- b) být bezúhonný ve vztahu k ochraně zvířat a doložit tuto skutečnost výpisem z Rejstříku trestů,
- c) doložit svou vybavenost dopravními prostředky odpovídajícími podmínkám zvláštních právních předpisů a tohoto zákona.

(3) Odbornou kvalifikaci dopravce má osoba, která dosáhla věku 18 let, získala osvědčení o způsobilosti po úspěšném složení zkoušek podle zkušebního řádu a prokázala v rámci zkoušky znalost právních předpisů vztahujících se k činnosti jím vykonávané a praktické zkušenosti zacházení se zvířaty. Zkušební řády schvaluje na návrh ústřední komise ministerstvo a zkoušky provádí ústřední komise.

(4) Příslušný orgán veterinární správy registraci dopravce zruší, jestliže

- a) o to dopravce písemně požádá,
- b) bude zjištěno, že dopravce již nesplňuje podmínky podle odstavce 2 nebo 3, nebo
- c) dojde k zániku dopravce nebo, jde-li o fyzickou osobu, k jeho úmrtí.

(5) Státní veterinární správa vede centrální evidenci dopravců, kteří mohou přepravovat zvířata podle odstavce 1.

(6) Podrobné požadavky na odbornou kvalifikaci dopravců, způsob podávání žádostí a způsob registrace dopravců stanoví ministerstvo v dohodě s Ministerstvem dopravy v souladu s mezinárodními dohodami, jimiž je Česká republika vázána, prováděcím právním předpisem.

§ 8l

(1) Ustanovení § 8a až 8j se vztahují na přepravu

- a) hospodářských zvířat,
- b) zvířat v zájmovém chovu určených pro další obchod.

(2) Ustanovení § 8a odst. 1 písm. a) a b), § 8a odst. 8, § 8b a 8g se vztahují na přepravu jednotlivých

zvířat, pokud jsou doprovázeny fyzickou osobou, která za ně odpovídá.

(3) Ustanovení § 8f, 8h, 8j a 8k se nevztahují na přepravu

- a) nemající obchodní charakter,
- b) jednotlivého zvířete doprovázeného nebo individuálně určitelné skupiny zvířat doprovázené fyzickou osobou, která za zvíře během přepravy odpovídá,
- c) hospodářských zvířat do vzdálenosti nejvýše 50 km nebo v rámci hospodářství.²⁾

(4) Ustanovení § 8a odst. 1 písm. c) a d), § 8a odst. 5 až 7, § 8a odst. 7 písm. a), § 8c odst. 3, § 8e a 8f se nevztahují na přepravu ryb.

(5) Přepravu zvířat námořními obchodními loděmi upravuje zvláštní právní předpis.^{2k)}

ČÁST ČTVRTÁ

OCHRANA HOSPODÁŘSKÝCH ZVÍŘAT, ZVÍŘAT V ZÁJMOVÝCH CHOVECH A VOLNĚ ŽIJÍCÍCH ZVÍŘAT

Ochrana hospodářských zvířat

§ 9

(1) Při chovu hospodářských zvířat je zakázáno

- a) chovat zvíře v izolaci, působí-li mu to utrpení, pokud to nevyžadují zvláštní předpisy,³⁾
- b) chovat zvířata v tak velkých nebo v tak uspořádaných skupinách anebo v takových prostorách,
 1. ve kterých jim míra nebo četnost vzájemných útoků působí utrpení,
 2. které neumožňují přirozený odpočinek či řádnou péči,
 3. ve kterých nemohou uspokojit své potřeby v příjmu potravy a vody anebo jiné potřeby nezbytné pro jejich život a zdraví,
- c) chovat zvířata trvale ve tmě nebo je ponechat bez náležité doby odpočinku od umělého osvětlení,
- d) používat takové způsoby nebo postupy plemennitby, které způsobují nebo mohou způsobit zvířeti utrpení nebo zranění,
- e) chovat zvíře k hospodářským účelům, u něhož lze na základě jeho fenotypu nebo genotypu očekávat, že bude chováno v dalších generacích se škodlivými účinky na jeho zdraví a životní pohodu.

(2) Je zakázáno hospodářská zvířata používat

^{2k)} Evropská dohoda o ochraně zvířat při mezinárodní přepravě vyhlášená pod č. 20/2002 Sb. m. s.

³⁾ Zákon č. 87/1987 Sb.

Vyhláška č. 117/1987 Sb., o péči o zdraví zvířat.

k dosažení jiných cílů, včetně nátlakových akcí, nejdná-li se o svody zvířat, veřejná vystoupení nebo použití koní nebo psů příslušným orgánem Policie České republiky nebo obecní policie, při nichž nedochází k utrpení zvířat.

§ 10

Dojde-li k utrpení nebo jinému poškození zvířat prokazatelně v důsledku nevhodné technologie, je chovatel povinen tuto technologii upravit nebo změnit; jde-li o technologické zařízení a stavby, stanoví lhůty a způsob jejich úpravy nebo změny ministerstvo prováděcím právním předpisem.

§ 10a

Hospodářská zvířata dovážená do České republiky ze zemí, které nejsou členskými státy Evropské unie (třetí země), musí být doprovázena osvědčením vystaveným úředním nebo státem pověřeným veterinárním lékařem země původu, v němž se osvědčuje, že se zvířaty bylo zacházeno způsobem přinejmenším rovnocenným způsobu používanému v České republice a v zemích Evropské unie.

§ 11

(1) V intenzivních chovech je chovatel povinen zabezpečit nejméně jedenkrát denně prohlídku hospodářských zvířat a technologických zařízení a odstranit v nejkratší možné době každou zjištěnou závadu tak, aby nebylo ohroženo zdraví a život zvířat. K zajištění prohlídky hospodářských zvířat v kterékoli době musí být připraveno stabilní nebo mobilní osvětlení, které umožní důsledné provedení prohlídky.

(2) Chovatel je povinen učinit opatření nezbytná pro zabránění úniku hospodářských zvířat a mít pohotově k dispozici nástroje a pomůcky k okamžitému poskytnutí první pomoci, pomoci při porodu či náhlém onemocnění a vlastní vyprošťovací nářadí odpovídající druhu chovaných zvířat a používané technologii, zařízení k nakládce a vykládce zvířat, jakož i nástroje k okamžitému omráčení a vykrvení hospodářského zvířete při nutné porážce.

§ 12

(1) Chovatel je povinen zajistit s ohledem na druh hospodářského zvířete, stupeň jeho vývoje, adaptaci a domestikaci, životní podmínky odpovídající fyziologickým a etologickým potřebám hospodářských zvířat tak, aby jim nebylo působeno utrpení a byla zajištěna jejich pohoda v souladu se získanými zkušenostmi a vědeckými poznatky.

(2) Chovatel hospodářských zvířat musí zajistit dostatečně početný a odborně způsobilý personál s takovými teoretickými a praktickými znalostmi o příslušném druhu a kategorii hospodářských zvířat a používaném chovatelském systému, aby

- a) byl schopen rozpoznat zjevné příznaky zhoršeného zdravotního stavu hospodářského zvířete,
- b) zjistit změny v chování hospodářského zvířete,
- c) byl schopen určit, zda celkové prostředí je vhodné k zachování zdraví a pohody hospodářského zvířete.

(3) Hospodářským zvířatům nesmí být podáváno krmivo nebo nápoj způsobem, který vyvolává zbytečné utrpení. Krmiva musí splňovat podmínky stanovené zvláštními právními předpisy.^{3a)}

(4) Pro zabezpečení podmínek ochrany zvířat každé hospodářské zvíře, na němž se projeví příznaky onemocnění nebo zranění, musí být bez odkladu náležitě ošetřeno v souladu se zvláštními právními předpisy;²⁾ vyžaduje-li to situace, musí být nemocná nebo zraněná zvířata izolována ve vhodném ustájení.

§ 12a

(1) Volnost pohybu hospodářského zvířete nesmí být omezována způsobem, který by mu působil utrpení. Ustájení musí umožnit hospodářským zvířatům bez obtíží uléhat, odpočívat, vstávat a pečovat o povrch svého těla a vidět na ostatní zvířata. Prostor pro ležení musí být pohodlný, čistý a s řádným odtokem tekutých odpadů a nesmí působit nepříznivě na hospodářská zvířata.

(2) Pomůcky na přivazování hospodářských zvířat musí být pravidelně kontrolovány a upravovány, aby maximálně omezily riziko udušení nebo jiného poranění hospodářského zvířete.

(3) Pro zajištění pohody a zdraví hospodářských zvířat v intenzivních chovech, pokud větrání závisí na umělém větracím systému, musí být tento systém vybaven poplašným systémem, který bude varovat při selhání, nebo musí být k dispozici náležitý pomocný systém, který zaručí obnovení větrání. Všechna automatická a mechanická zařízení, která mají podstatný význam pro zdraví a pohodu zvířat, musí být kontrolována alespoň jednou denně. Jsou-li shledány závady, musí být okamžitě odstraněny, nebo není-li to možné, musí být podniknuty náležité kroky k zajištění zdraví a příznivého stavu zvířat.

(4) Hospodářským zvířatům, která nejsou chována v budovách, se poskytuje přiměřená ochrana před

^{3a)} Zákon č. 91/1996 Sb., o krmivech, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška č. 451/2000 Sb., kterou se provádí zákon č. 91/1996 Sb., o krmivech, ve znění pozdějších předpisů.

nepříznivými povětrnostními podmínkami, predátory a riziky ohrožujícími jejich zdraví.

(5) Podrobnosti stanoví ministerstvo prováděcím právním předpisem.

§ 12b

Hospodářská zvířata musí

- a) dostávat potravu, která je vhodná pro jejich stáří, druh a která je podávána v dostatečném množství, aby uspokojovala jejich potřeby. Všechna hospodářská zvířata musí mít přístup ke krmivu v intervalech vhodných pro jejich fyziologické potřeby,
- b) mít přístup k vodě, která neohrožuje zdravotní stav zvířat, nebo jim musí být umožněno, podle druhu a věkové kategorie, uspokojovat potřeby tekutin,
- c) mít možnost přístupu k zařízení pro krmení a napájení tak, aby bylo minimalizováno znečištění krmiva a vody i vyloučeny nepříznivé účinky zápolení o krmivo a napájecí vodu mezi hospodářskými zvířaty.

§ 12c

(1) Hospodářská zvířata musí být chována s ohledem na druh a věkovou kategorii nebo hmotnost a další specifické podmínky nároků na jejich ochranu a pohodu podle stanovených minimálních standardů.

(2) Minimální standardy pro ochranu nosnic druhu Kur domácí (*Gallus gallus*), které dosáhly snáškové zralosti a jsou chovány pro produkci vajec nezamýšlených k vylíhnutí (dále jen „nosnice“), se nevztahují na chovy s méně než 350 nosnicemi a zařízení pro chov chovných nosnic.

(3) Minimální standardy a další podrobnosti pro chov hospodářských zvířat stanoví ministerstvo prováděcím právním předpisem.

§ 13

Ochrana zvířat v zájmových chovech

(1) Každý je povinen zabezpečit zvířeti v zájmovém chovu přiměřené podmínky pro zachování jeho fyziologických funkcí a zajištění jeho biologických potřeb tak, aby nedocházelo k bolesti, utrpení nebo poškození zdraví zvířete, a učinit opatření proti úniku zvířat. Zvíře nesmí být chováno jako zvíře v zájmovém chovu, jestliže nejsou zabezpečeny přiměřené podmínky pro zachování jeho fyziologických funkcí a zajištění jeho biologických potřeb nebo jestliže se zvíře nemůže adaptovat, přestože tyto podmínky zabezpečeny jsou.

(2) Každý, kdo chová zvíře v zájmovém chovu nebo se ujal toulavého, případně opuštěného zvířete, odpovídá za jeho zdraví a dobrý stav; za splnění této povinnosti se považuje i oznámení místa nálezu obci

nebo předání toulavého, případně opuštěného zvířete do útulku.

(3) Je zakázáno chovat zvířata v zájmových chovech, jestliže chovatel nebo občan vytvořil takové podmínky chovu, že v dalších generacích zvířat na základě dědičnosti budou zvířatům chybět části těla nebo orgány nebo budou-li orgány zvířat funkčně nezpůsobilé anebo znetvořené.

(4) Zvíře v zájmovém chovu nesmí být prodáno nebo darováno osobě

- a) mladší 15 let bez souhlasu jejích rodičů nebo jiné osoby mající k uvedené osobě mladší 15 let rodičovskou odpovědnost,
- b) která byla pravomocným rozhodnutím soudu zbavena způsobilosti k právním úkonům,
- c) již byla pravomocným rozhodnutím soudu způsobilost k právním úkonům omezena, bez souhlasu jejího opatrovníka.

(5) Nebezpečný druh zvířete může chovat pouze osoba starší 18 let. K zájmovému chovu jedince nebo skupiny nebezpečného druhu zvířat je třeba povolení orgánu veterinární správy, příslušného podle místa chovu zvířete.

(6) Žádost o povolení chovu podle odstavce 5 musí obsahovat

- a) jméno a příjmení odpovědné osoby,
- b) druh a počet chovaných jedinců,
- c) stručný popis chovu a jeho vybavení,
- d) souhlas odpovědné osoby s prováděním kontroly chovaného jedince nebo skupiny nebezpečného druhu zvířat, míst a zařízení, v němž jsou tato zvířata chována, a prostor s chovem spojených, zejména prostor pro skladování krmiv.

(7) Příslušný orgán veterinární správy neudělí povolení podle odstavce 5, nejsou-li dodrženy podmínky podle odstavce 1. Příslušný orgán veterinární správy může rozhodnutím povolení změnit nebo odejmout, jestliže se změnilo nebo zaniklo podmínky, za jakých bylo uděleno. Povolení k chovu nebezpečných druhů zvířat se vydává na tři roky a může být na písemnou žádost prodlouženo. Příslušný orgán veterinární správy, který povolení vydal, je povinen alespoň jednou za rok provádět dozor nad dodržováním podmínek chovu. Záznamy o provedené kontrole uchová po dobu pěti let.

(8) Dojde-li ke změně podmínek, za nichž bylo povolení vydáno, je chovatel povinen do 30 dnů tuto změnu oznámit příslušnému orgánu veterinární správy.

(9) Hodlá-li chovatel nebezpečného druhu zvířete chovat i jiný druh nebezpečného zvířete než ten, na který má povolení chovu podle odstavce 5, je povinen pro chov tohoto druhu podat žádost podle odstavce 6.

(10) Ministerstvo stanoví prováděcím právním předpisem nebezpečné druhy zvířat.

§ 13a

Zvláštní podmínky pro obchod se zvířaty určenými pro zájmové chovy

(1) Právnícká nebo fyzická osoba, která na základě živnostenského oprávnění

- a) chová zvířata určená pro zájmové chovy pro účely obchodu s nimi nebo s těmito zvířaty obchoduje,
- b) provozuje jezdeckou firmu nebo povoznictví, anebo chová zvířata pro cirkusová nebo veřejná vystoupení,

je povinna nejpozději 30 dnů před zahájením nebo ukončením podnikání oznámit výkon živnosti, druhy a počty zvířat příslušné krajské veterinární správě a současně je povinna doložit, jakým způsobem bude zabezpečena péče o zvířata, jejich zdraví a pohodu v případě zahájení činnosti.

(2) Zjistí-li příslušný orgán veterinární správy závažné nebo opětovné porušení povinností právnícké nebo fyzické osoby uvedené v odstavci 1 stanovených tímto zákonem, může podat návrh příslušnému živnostenskému úřadu, aby podle § 58 odst. 2 písm. a) zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), živnostenské oprávnění zrušil nebo provozování pozastavil.

(3) Právnícká nebo fyzická osoba, která obchoduje se zvířaty pro zájmové chovy, je povinna vést evidenci o nakoupených a prodaných zvířatech včetně dokladů o původu zvířete a uchovávat ji po dobu tří let.

§ 13b

Toulavá a opuštěná zvířata

(1) Obec může k regulaci populace toulavých a opuštěných zvířat provést

- a) informační, osvětové a jiné účelově cílené preventivní aktivity zaměřené na prohloubení odpovědného chování člověka k zvířatům, zejména k zvířatům v lidské péči,
- b) finanční nebo jiné zvýhodnění osob, které se ujaly péče o toulavé nebo opuštěné zvíře, zejména psa nebo kočku,
- c) trvalé označování všech psů v obci prostředky, které způsobují při aplikaci jen mírnou nebo přechodnou bolest, zejména tetování nebo identifikace čipem, a evidenci jejich chovatelů,
- d) odchyt toulavých a opuštěných zvířat,
- e) podporu činnosti k uskutečnění regulace populace omezováním nekontrolovaných zdrojů potravy a neplánovaného rozmnožování psů a koček podporováním jejich sterilizace.

(2) Opatření podle odstavce 1 písm. c) stanoví obec obecně závaznou vyhláškou.

§ 14

Ochrana volně žijících zvířat

(1) Je zakázáno odchyťovat nebo usmrcovat volně žijící zvíře

- a) pomocí oka, tlučky, sítě, smyčky, pytláckého oka, harpuny nebo čelistových pastí anebo pomocí obdobně zkonstruovaného zařízení,
- b) pomocí jedovatých návnad a jedů v jakýchkoliv formách včetně plynování, nejde-li o případ podle odstavce 2,
- c) do jestřábích košů a pomocí lepu,
- d) pomocí výbušnin,
- e) pomocí luků a samostrílů,
- f) pomocí elektrického proudu, nejde-li o výkon práva upravený zvláštními právními předpisy,^{2a)}
- g) pomocí poloautomatické nebo automatické zbraně se zásobníkem schopným pojmout více než 2 náboje, nejedná-li se o případ podle § 5 odst. 2 písm. c),
- h) pomocí zbraně s hledím pro střelbu v noci, s elektronickým hledím apod.,
- i) pomocí letadla nebo motorového vozidla,
- j) pomocí zvuku magnetofonu nebo podobného zařízení, mimo zařízení používaných v souladu se zvláštními právními předpisy,^{2a)}
- k) pomocí zrcadla nebo jiného oslnujícího zařízení,
- l) pomocí zdroje umělého osvětlení a zařízení pro osvětlení terčů,
- m) pomocí formalinových nebo lepících pastí,
- n) pomocí zvířat použitých jako živá návnada.

(2) Deratizace, odchyt a usmrcování volně žijících zvířat patřících mezi škodlivé organismy se řídí zvláštními právními předpisy.^{2b),2c),2f)}

(3) Provozovatel odchyťových zařízení je musí provozovat tak, aby odchycená zvířata nebyla týrána.

(4) Zákaz odchytu do sítí se nevztahuje na odchyt savců nebo ptáků za účelem zazvěřování honiteb, ptáků za účelem ornitologického výzkumu, na odchyt zvířete drženého v zajetí anebo na odchyt toulavého nebo opuštěného zvířete. Zákaz se nevztahuje na odchyt ryb v rybářských revírech, který provádí uživatel revíru.

(5) Zakazuje se odchyt jedinců druhů původních volně žijících na území České republiky pro chov ve farmovém chovu, zájmovém chovu nebo chovu, jehož cílem je domestikace.

(6) Každý, kdo se ujal péče o jedince volně žijícího druhu zvířat, který není v důsledku zranění nebo z jiných okolností schopný existence ve volné přírodě,

je odpovědný za jeho zdraví a stav a je povinen zajistit o něj péči v souladu se zvláštními právními předpisy;²⁾^{2a)}^{2e)} za takovou péči se považuje i oznámení místa nálezu obci nebo předání zvířete do záchranné stanice, anebo pokud se jedná o zvíř, mysliveckému hospodáři. Jde-li o zvíře zvláště chráněného druhu, postupuje se v souladu se zvláštním právním předpisem.^{2e)}

(7) Pro ochranu letišť, městských aglomerací nebo jiných objektů je povoleno použít sokolnický vycvičených dravců, je-li to v souladu se zvláštním právním předpisem.^{2e)}

§ 14a

Zakázané činnosti s volně žijícími zvířaty

(1) Je zakázáno

- a) provozovat mobilní zařízení typů pojízdných zvěřinců, exotarií, terárií a akvárií, v nichž jsou jedinci volně žijících druhů umístěni převážně v prostoru dopravního prostředku, s výjimkou zvířat, se kterými je pracováno v cirkusové manéži,
- b) u nově narozených primátů, ploutvonožců, kytovců, vyjma delfinovitých, nosorožců, hrochů nebo žiraf provádět zvláštní způsob výcviku pro přípravu a provedení triků nebo výkonu v cirkuse, divadelním a varietním představení, filmu, televizním programu nebo podobném veřejném představení, s výjimkou cílených pohybových aktivit zvířat, v zoologických zahradách (dále jen „drezúra“) a k těmto účelům s nimi vstupovat na území státu.

(2) Bližší podmínky pro chov a drezúru zvířat stanoví ministerstvo prováděcím právním předpisem.

ČÁST PÁTÁ

OCHRANA POKUSNÝCH ZVÍŘAT

§ 15

(1) Pokusy se provádějí pouze za účelem

- a) ověření vědecké domněnky a získání nových poznatků,
- b) stanovení diagnózy,
- c) vývoje a ověřování biologického produktu včetně zjištění jeho účinku a získání výrobku tohoto charakteru,
- d) testace,
- e) zkoumání reakcí zvířete včetně jeho metodického sledování ve volné přírodě,
- f) výuky,

g) vývoje a ověřování léčiv, veterinárních technických prostředků nebo veterinárních přípravků.

(2) Pokusy smí provádět jen uživatelské zařízení, kterému bylo ústřední komisí uděleno oprávnění (dále jen „akreditace“), má potřebně odborně způsobilé osoby a vybavení vyhovující pro příslušný druh a množství pokusných zvířat.

(3) Pokusy mohou být povoleny pouze po ověření, že při současném stavu nelze zajistit poznatky nebo jejich využití jinými metodami nebo postupem, a to je-li předpokládána bolest, utrpení nebo poškození pokusných zvířat s ohledem na cíl pokusů eticky opodstatněna a jsou nezbytné z důvodů

- a) předcházení, poznání nebo léčení nemocí, utrpení, poškození zdraví, tělesných nesnází nebo k poznání ovlivnění fyziologických stavů a funkcí člověka nebo zvířete,
- b) poznání poškození životního prostředí,
- c) základního výzkumu a vyhledávacího výzkumu,
- d) ověřování nezávadnosti látek nebo výrobků pro zdraví člověka nebo zvířete a nebo jejich účinnosti proti škodlivým organismům,^{2f)}
- e) výroby sér, očkovacích látek, diagnostik, jiných biologických materiálů a léků,
- f) zachování nebo rozmnožování živého materiálu pro vědecké účely,
- g) výuky na středních a vysokých školách, v postgraduálním studiu nebo celoživotním vzdělávání občanů,⁵⁾ především v oblasti medicíny a přírodních věd, pokud účelu nelze dosáhnout jinak.

(4) Pokusy musejí být prováděny přednostně na zvířatech k těmto účelům chovaným, odpovídajících kvalitou, definovaných a standardizovaných z hlediska genetického, zdravotního stavu a podmínek jejich životního prostředí (dále jen „laboratorní zvířata“). Toulavá a opuštěná zvířata nesmějí být k pokusům používána.

(5) Provádět na zvířatech pokusy za účelem vývoje nebo zkoušení zbraní, bojových látek nebo munice a k nim příslušných zařízení je zakázáno.

(6) Provádět na zvířatech pokusy za účelem vývoje nebo zkoušení kosmetických látek a přípravků je zakázáno.

(7) Je zakázáno provádět pokusy na zvířeti, které je považováno za jedince zvláště chráněného druhu,^{2e)} s výjimkou výjimečného případu, kdy jsou pokusy prováděny v souladu s tímto zákonem a slouží

- a) zoologickému badatelskému výzkumu sledujícím zachování tohoto zvláště chráněného druhu, nebo

⁵⁾ § 22 a 24 zákona č. 172/1990 Sb., o vysokých školách.

b) biomedicinskému badatelskému výzkumu, za podmínky, že užití příslušného zvláště chráněného druhu je nezbytným předpokladem pro provedení daného výzkumu.

(8) Za pokusy na zvířeti se nepovažují biologické testace sledující vliv změny jednotlivých složek krmné dávky, nebo srovnávací pokusy různých skupin zvířat a pokusy sledující výtěžnost zvířat, prováděné podle zvláštního právního předpisu,^{3a)} při kterých je sledována během života v obvyklých podmínkách chovu pouze hmotnost zvířat, nejsou omezovány jejich fyziologické funkce nebo biologické potřeby a neprovádí se krvavé nebo jinak bolestivé zákroky.

§ 16

Právnícké a fyzické osoby provádějící pokusy na zvířatech jsou povinny

- a) zabezpečit, aby zvířeti nebyla působena bolest, utrpení nebo poškození nad rozsah nevyhnutelný vzhledem k účelu, který se pokusem sleduje,
- b) provádět pokusy, které způsobí větší než nepatrné bolesti jen za místního nebo celkového znecitlivění, ledaže by účel pokusu znecitlivění vyloučil,
- c) používat k pokusům působícím bolest nebo utrpení zvířata pouze jedenkrát, pokud opakování není součástí pokusů,
- d) zajistit přiměřenou péči o pokusná zvířata, zejména jejich vhodný chov, výživu, napájení, přiměřený prostor a mikroklima, a veterinární péči pro ně,
- e) připravovat a plánovat pokusy předem, používat pouze přiměřených metod a vhodných zvířecích modelů a tak snižovat množství používaných zvířat,
- f) při používání jiných než pro pokusné účely chovaných zvířat dodržovat zásady ochrany přírody a ochrany ohrožených druhů,
- g) provádět usmrcování pokusných zvířat a zvířat vyřazených z pokusů bez utrpení a bolesti,
- h) ověřovat v registrech mezinárodně ověřených a uznaných alternativních metod, zda k plánovanému pokusu existuje alternativní metoda, při které nemusí být použito zvíře.

§ 17

(1) Řídit a kontrolovat pokusy na zvířatech jsou oprávněni lékaři, veterinární lékaři a osoby s jiným vysokoškolským vzděláním biologického směru, pokud se během studia, postgraduálního studia nebo dalšího celoživotního vzdělávání občanů⁵⁾ prokazatelně seznámili s metodami chovu a práce na pokusných zvířatech, s jejich ochranou, s vyhledáváním a používáním alternativních metod a kterým bylo uděleno osvědčení příslušným orgánem ochrany zvířat.

(2) Chovatel je povinen zabezpečit, aby péči o pokusná zvířata vykonávaly osoby teoreticky i prakticky odborně způsobilé, schopné objektivně rozpoznat změny v chování pokusného zvířete a posoudit zjevné příznaky jeho zhoršeného zdravotního stavu, jakož i vhodnost, případně přiměřenost vnějšího prostředí ve vztahu k zdravotnímu stavu pokusného zvířete a přiměřenou potřebnou opatření.

(3) Manipulovat s pokusným zvířetem a provádět zákroky vymezené projektem pokusů mohou pouze osoby, které získaly osvědčení o odborné způsobilosti [§ 18 odst. 5 písm. c)].

(4) Rozsah odborných znalostí nezbytných pro osvědčení způsobilosti pracovníka, včetně způsobu provádění zkoušek a vydávání osvědčení stanoví ministerstvo prováděcím právním předpisem.

§ 17a

Podmínky péče o pokusná zvířata

(1) Chovatel je povinen chovat laboratorní zvířata pouze v zařízeních, na která bylo pro chovná a dodavatelská zařízení uděleno osvědčení nebo byla pro užitelská zařízení udělena akreditace.

(2) Chovatel je dále povinen, pokud to umožňují zvláštní právní předpisy^{2e)} a nevyklučuje-li to cíl pokusů stanovený podle schváleného projektu pokusů,

- a) pro vybavení prostor pro zvířata používat materiály a prostředky, které jsou pro pokusná zvířata zdravotně nezávadné, nedráždivé a nenarušují jejich pohodu,
- b) zabezpečit, aby všechna pokusná zvířata byla umístěna způsobem prospěšným jejich zdravotnímu stavu a pohodě, za vhodných podmínek prostředí a při umožnění volnosti pohybu a aby se jim dostávalo náležitě péče, zdravotně nezávadných krmiv a vody, která neohrožuje jejich zdravotní stav,
- c) zabezpečit, aby možnosti pokusných zvířat uspokojovat jejich fyziologické a etologické potřeby byly omezovány jen potud, pokud je to nevyhnutelně potřebné; zabezpečit prostorové a v případě potřeby i akustické a optické oddělení jedinců nebo druhů zvířat, které se z jakýchkoli důvodů vzájemně nesnášejí,
- d) zabezpečit nejméně jednou za 24 hodin, nejedná-li se o zvířata volně žijící, pravidelnou kontrolu pohody a zdravotního stavu pokusných zvířat tak, aby nedocházelo ke zbytečnému utrpení; odstranit v nejkratší možné době každou zjištěnou závadu tak, aby nebylo ohroženo zdraví a život zvířat,
- e) zabezpečit nejméně jednou za 24 hodin pravidelnou kontrolu funkcí technického vybavení, včetně automatické signalizace závad a stavu prostředí,

- v němž jsou zvířata chována, včetně včasného odstraňování závad,
- f) zabezpečit objekt před únikem chovaných zvířat a vniknutím jiných živočichů,
- g) vyloučit přístup nepovolaných osob a osob, které jsou stíženy zjevnými příznaky onemocnění přenosných na pokusná zvířata,
- h) zabezpečit v bariérových systémech vstup pouze přes propust a přemísťování veškerého materiálu pouze podle stanoveného standardního operačního postupu nebo postupu, podle kterého se zajišťuje, kontroluje a eviduje soubor navazujících úkonů spojených s opakovanou činností související s chovem zvířat, zejména provozem a využitím technologického vybavení (dále jen „technologický postup“),
- i) zabezpečit, aby osoby, které do prostor pro zvířata vstupují, používaly technologickým postupem stanovený pracovní oděv, obuv a další ochranné pomůcky,
- j) dodržovat zákaz kouření v prostorách pro zvířata a minimalizovat působení dráždivých podnětů, zejména pachů a toxických plynů a ozdobných předmětů u osob manipulujících se zvířaty,
- k) zabezpečit dezinfekci, dezinfekci, deratizaci a při pokusech s radioaktivními látkami též dezaktivaci, jakož i úklid a čištění prostor, technologického vybavení, nástrojů, nářadí, pracovních pomůcek, přepravních prostředků a osobních ochranných prostředků osob podle technologického postupu tak, aby přitom byly minimalizovány pro zvířata dráždivé podněty, vést o tom evidenci a uchovávat ji po dobu 3 let,
- l) zřídit samostatné prostory a stanovit technologický postup pro skladování a úpravu tekutin a krmiv, podestýlky a pomůcek,
- m) zřídit a vybavit prostory a stanovit technologický postup pro neškodné ukládání a likvidaci používaných biologických materiálů, pomůcek a odpadů způsobem, který zabezpečuje ochranu pokusných zvířat a vnějšího prostředí,
- n) kontrolovat mikrobiologické a chemické parametry zdroje napájecí vody laboratorním vyšetřením nejméně dvakrát ročně. V případech, kdy kvalita napájecí vody musí splňovat zvláštní požadavky vyplývající z nároků daného druhu zvířat, ze systému chovu nebo stanovené projektem pokusů, zabezpečí chovná, dodavatelská a uživatelská zařízení její vyšetření v souladu s požadavky technologického postupu nebo projektu pokusů; výsledky vyšetření uchovává po dobu nejméně 3 let,
- o) zpracovat, dodržovat a kontrolovat soubor personálních, materiálních a technických opatření a zařízení zabezpečujících provoz zařízení a ochranu pokusných zvířat podle písmen a) až m) (provozní řád zařízení),
- p) operace a metody práce pro opakované pracovní postupy zpracovat ve formě technologického postupu [písmeno n)] a stanovit způsob jejich kontroly.
- (3) Ministerstvo stanoví prováděcím právním předpisem bližší podmínky chovu a využití pokusných zvířat, kontroly, způsobu označování pokusných zvířat a způsobu vedení evidencí s tím souvisejících.

§ 17b

Preventivní péče o zdraví pokusných zvířat

(1) Chovná a uživatelská zařízení jsou povinna zajišťovat veterinární péči o zvířata,²⁾ zejména pravidelné preventivní kontroly jejich zdravotního stavu a kontrolu prostředí chovných prostor, o kterých vede záznamy a uchovává je po dobu nejméně 3 let.

(2) Chovná, dodavatelská a uživatelská zařízení jsou povinna ustavit osobu odpovědnou za péči o zvířata.

(3) Podrobnosti stanoví ministerstvo prováděcím právním předpisem.

§ 17c

Podmínky ochrany při přemísťování a přepravě pokusných zvířat

(1) Do chovných, dodavatelských a uživatelských zařízení lze přemísťovat laboratorní zvířata pouze z chovných, dodavatelských a uživatelských zařízení, kterým bylo uděleno osvědčení či akreditace, při přemísťování ostatních druhů pokusných zvířat musí být dodrženy podmínky podle zvláštního právního předpisu.²⁾ Dovož, tranzit nebo vývoz laboratorních zvířat, psů, koček nebo lidoopů lze uskutečnit, pouze je-li kontejner označen nálepkou „laboratorní zvíře“, a to v jazyce českém a anglickém, a tato skutečnost je vyznačena v průvodní dokumentaci.

(2) Přemísťovat v chovných, dodavatelských a uživatelských zařízeních a přepravovat mezi chovnými, dodavatelskými a uživatelskými zařízeními lze jen zvířata v dobré kondici, klinicky zdravá z míst prostých nákaz v souladu se zvláštním právním předpisem²⁾ se zřetelem na potřeby daného druhu, systém chovu, místa jejich původu nebo způsobu získávání, není-li studium infekce součástí projektu pokusů.

(3) Není-li to v rozporu s účelem pokusu, navýkají se před jeho zahájením zvířata na nové prostředí.

(4) Podrobnosti stanoví ministerstvo prováděcím právním předpisem.

§ 17d

Podmínky pro udělení akreditace uživatelskému zařízení

(1) Akreditace se uděluje na základě žádosti

o udělení akreditace uživatelskému zařízení, která se podává k ústřední komisi. Vzor žádosti o udělení akreditace uživatelskému zařízení stanoví ministerstvo prováděcím právním předpisem.

(2) Ústřední komise udělí akreditaci, splňuje-li uživatelské zařízení stanovené podmínky. Ústřední komise rozhoduje na základě posudků v písemné zprávě posuzovatelů nebo na základě vlastního šetření.

(3) Akreditace se uděluje na dobu určitou, při prvním udělení akreditace však nejdéle na 3 roky, při každém dalším udělení akreditace nejdéle na dobu 5 let.

(4) Rozhodnutí o akreditaci obsahuje

- a) identifikační údaje uživatelského zařízení,
- b) druh činnosti,
- c) druhy zvířat a jejich maximální denní stavy,
- d) identifikaci osoby zodpovědné za péči o pokusná zvířata,
- e) datum vydání rozhodnutí a dobu platnosti.

(5) Ústřední komise zašle rozhodnutí o akreditaci žadateli, příslušnému státnímu orgánu [§ 19 odst. 1 písm. d)] a příslušnému orgánu veterinární správy (§ 22 odst. 1).

(6) Uživatelské zařízení oznamuje ústřední komisi změnu údajů uvedených v rozhodnutí o akreditaci. Změna údajů podle odstavce 4 písm. a), b) nebo c) zakládá povinnost podat novou žádost.

§ 17e

Podmínky pro udělení osvědčení chovnému a dodavatelskému zařízení

(1) Chovné zařízení a dodavatelské zařízení může svou činnost provádět jen na základě osvědčení vydaného ústřední komisí.

(2) Osvědčení se uděluje na základě žádosti o udělení osvědčení pro chovné zařízení nebo žádosti o udělení osvědčení pro dodavatelské zařízení, která se podává ústřední komisí.

(3) Ústřední komise udělí osvědčení chovnému nebo dodavatelskému zařízení, splňují-li stanovené podmínky, přičemž rozhoduje na základě posudků v písemné zprávě posuzovatelů nebo na základě vlastního šetření.

(4) Osvědčení chovnému nebo dodavatelskému zařízení se uděluje na dobu určitou, při prvním udělení však nejdéle na 3 roky, při každém dalším udělení osvědčení nejdéle na dobu 5 let.

(5) Osvědčení chovného nebo dodavatelského zařízení obsahuje

- a) identifikaci zařízení,
- b) druh činnosti,
- c) druhy zvířat a jejich maximální počty,
- d) identifikaci osoby zodpovědné za péči o pokusná zvířata,
- e) datum vydání osvědčení a dobu platnosti.

(6) Ústřední komise zašle kopii rozhodnutí o osvědčení chovného nebo dodavatelského zařízení příslušnému státnímu orgánu [§ 19 odst. 1 písm. d)] a příslušnému orgánu veterinární správy (§ 22 odst. 1).

(7) Chovné a dodavatelské zařízení oznamuje ústřední komisí změnu údajů uvedených v rozhodnutí o vydání osvědčení. Změna údajů podle odstavce 5 písm. a), b) nebo c) zakládá povinnost podat novou žádost.

(8) Dodavatelské zařízení, které žádá o vydání osvědčení pro obchod s jedinci druhů volně žijících zvířat, rozšíří údaje o podmínky orgánu ochrany přírody a o schválení veterinárních podmínek příslušným orgánem dozoru nad ochranou zvířat.

(9) Dodavatelské zařízení dodává laboratorní zvířata akreditovaným uživatelským zařízením pouze z chovných zařízení, která mají osvědčení.

(10) Podrobnosti stanoví ministerstvo prováděcím právním předpisem.

§ 17f

Posuzovatelé

(1) Uživatelské zařízení v akreditačním řízení nebo chovné a dodavatelské zařízení v řízení o vydání osvědčení před rozhodnutím ústřední komise posoudí nejméně 2 posuzovatelé.

(2) Posuzovatele jmenuje ústřední komise.

(3) Jmenování může být zrušeno rozhodnutím ústřední komise při neplnění povinností posuzovatele, na základě jeho žádosti nebo po jeho úmrtí.

(4) Před posouzením konkrétního uživatelského, chovného nebo dodavatelského zařízení zašle předseda ústřední komise posuzovateli písemné pověření k posouzení určeného zařízení, s požadavkem na zpracování posudku.

(5) Posuzovatel

a) je povinen

1. vykonávat svou činnost osobně a v souladu

s tímto zákonem a jeho prováděcími právními předpisy,

2. šetřit práva a právem chráněné zájmy kontrolovaných osob,
 3. zachovávat mlčenlivost o skutečnostech bezprostředně souvisejících s ochranou obchodního tajemství, ochranou autorských práv, nebo utajovaných skutečností, které upravují zvláštní právní předpisy,^{5a)} o kterých se dozvědí při výkonu své činnosti a které nejsou v rozporu s tímto zákonem,
 4. prokázat se v určeném zařízení pověřením k posouzení vydaným předsedou ústřední komise,
 5. na základě pověření posoudit určené zařízení fyzickou kontrolou na místě, včetně posouzení stanovené dokumentace, o zjištěných skutečnostech zpracovat písemný posudek a zaslat jej ústřední komisi,
 6. oznámit neprodleně předsedovi ústřední komise skutečnosti, pro které by nemohl vypracovat posudek pravdivě nebo pro které je z činnosti posuzovatele vyloučen,
 7. předložit v souladu s platnými právními předpisy vyúčtování nákladů spojených s posuzováním určeného zařízení,
 8. na vyzvání předsedy ústřední komise se účastnit školení k dané problematice,
- b) je oprávněn
1. vstupovat do určeného uživatelského, chovného nebo dodavatelského zařízení, do objektů v tomto zařízení, v nichž jsou chována zvířata, prováděny pokusy na zvířatech, prováděna obchodní a dodavatelská činnost se zvířaty, nebo do objektů a prostor, které s touto činností souvisejí, zejména sklady krmiv, prostředky pro přepravu zvířat, místa pro asanaci, a z hlediska ochrany zvířat kontrolovat jejich zabezpečení a vybavení,
 2. vyžadovat od chovatelů potřebné doklady, informace, věcnou osobní a jinou pomoc nezbytnou k výkonu své činnosti; tato pomoc je bezplatná,
 3. vyžádat si písemné stanovisko odpovědného pracovníka zařízení k posudku, který v souvislosti s posuzováním určeného zařízení zpracoval,
 4. účastnit se jednání ústřední komise při projednávání posudku, který na určené zařízení zpracoval.

§ 18

Uživatelská zařízení

(1) Uživatelská zařízení jsou povinna

- a) ustavit odbornou komisi zařízení,
- b) zajistit veterinární péči o pokusná zvířata a jejich ošetření,
- c) vést záznamy o všech používaných pokusných zvířatech, zejména o počtu a druhu pokusných zvířat, jejich původu a datu přijetí; tyto záznamy musí být uchovávány nejméně po dobu 3 let.

(2) Osoba zodpovědná za péči o pokusná zvířata (§ 17b odst. 2) je povinna

- a) stanovovat a kontrolovat podmínky ochrany a péče o pokusná zvířata, které chová nebo využívá příslušné uživatelské zařízení, a vést záznamy o počtech zvířat použitých v pokusech; zjištěné závady oznámit odpovědnému pracovníkovi uživatelského zařízení a dbát na jejich neodkladné odstranění tak, aby bylo minimalizováno poškození zdraví nebo utrpení pokusných zvířat,
- b) v rozsahu stanoveném v projektu pokusů provádět jejich kontrolu a zjištěné skutečnosti zaznamenávat do protokolu pokusů; tento postup nevyklučuje namátkové provádění kontrol probíhajících pokusů i mimo termíny stanovené projektem pokusů,
- c) kontrolovat činnost ošetřovatelů a ostatních pracovníků, kteří chovají nebo využívají v příslušném uživatelském zařízení pokusná zvířata, kontrolovat dodržování pracovního řádu a stanovených technologických postupů a vedení příslušné evidence a dokumentace,
- d) spolupracovat s orgány ochrany zvířat.

(3) Odborná komise je složena nejméně ze 3 členů, jimiž jsou

- a) osoba zodpovědná za péči o pokusná zvířata,
- b) odborník s vysokoškolským vzděláním, specialista v oboru hlavní činnosti uživatelského zařízení,
- c) veterinární lékař.

(4) U osob uvedených v odstavci 3 písm. a) a b) se vyžaduje odborná způsobilost podle § 17 odst. 1, u osob uvedených v odstavci 3 písm. c) se vyžaduje odborná způsobilost podle § 17 odst. 1 nebo § 26.

(5) Odborná komise uživatelského zařízení je povinna

- a) kontrolovat plnění povinností uložených vedou-

^{5a)} Například zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), obchodní zákoník, zákoník práce, zákon č. 148/1998 Sb., o ochraně utajovaných skutečností a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

- cím pokusu a ostatním osobám, které se na činnosti s pokusnými zvířaty podílejí,
- b) projednávat a vyjadřovat se k předloženému projektu pokusů písemným stanoviskem s odůvodněním, které postoupí orgánu ochrany zvířat podle § 19 odst. 1 písm. d), a současně o tomto písemně vyrozumí předkladatele; nemá-li projekt pokusů veškeré náležitosti, vrátí jej předkladateli k doplnění, přitom odpovídá za ověření všech náležitostí projektu pokusů,
- c) ověřovat odbornou způsobilost laborantů, techniků a ošetřovatelů pokusných zvířat pracujících s pokusnými zvířaty a vydávat o tom osvědčení,
- d) projednávat a předkládat zodpovědné osobě uživatelského zařízení návrhy provozního řádu, technologických postupů a návrhy na opatření k ochraně pokusných zvířat,
- e) kontrolovat stanovenou evidenci pokusných zvířat,
- f) kontrolovat, zda jsou o pokusech vedeny protokoly a jsou v nich zaznamenávány údaje stanovené příslušným projektem pokusů,
- g) zpracovat a odevzdat nejpozději do 15. ledna roku následujícího orgánu ochrany zvířat podle § 19 odst. 1 písm. d) souhrnnou zprávu za kalendářní rok o činnosti s uvedením
1. identifikace zařízení, čísla rozhodnutí o akreditaci a doby její platnosti,
 2. příjmení, jména a čísla osvědčení podle § 17 odst. 1 nebo § 26 členů odborné komise,
 3. počtu projednaných a z toho doporučených projektů pokusů s označením účelů uvedených v § 15 odst. 1,
 4. evidence počtu pokusných zvířat použitých pro pokusy a počtu a druhu provedených pokusů,
 5. případně jiných údajů stanovených prováděcím právním předpisem nebo požadovaných ústřední komisí,
- h) povolovat pracovníkům uživatelského zařízení provádění pokusů na základě schválených projektů pokusů orgánem ochrany zvířat podle § 19 odst. 1 písm. d).
- zdravotního stavu, pohody a hygieny zvířat v chovu,
- b) zpracovat projekt pokusů a předložit jej ke stanovisku odborné komisi, podmínky podle zvláštních předpisů projednat s příslušnými orgány,
- c) v případě schválení projektu pokusů to oznámit příslušnému orgánu veterinární správy,
- d) po zahájení pokusu vést protokol pokusu a potvrdovat v něm úkony stanovené projektem pokusu, umožnit osobě odpovědné za péči o pokusná zvířata a orgánům ochrany zvířat kontrolu plnění podmínek projektu pokusů, včetně provádění zápisů o této kontrole do protokolu pokusu,
- e) zabezpečit péči o zvířata v pokuse a kontrolovat činnost dalších pracovníků, zejména ošetřovatelů, kteří se na ní podílejí,
- f) pokus ukončit po dosažení cíle nebo nejpozději v termínu stanoveném projektem pokusů.
- (3) Vedoucí pokusu může v projektu pokusů stanovit svého zástupce, který plní jeho povinnosti v případě, kdy je nemůže sám plnit; tato osoba musí splňovat kvalifikační podmínky podle § 17 odst. 1.
- (4) Vedoucí pokusu nebo jeho zástupce nesmí
- a) při pokusu, který řídí, vykonávat činnost osoby zodpovědné za péči o pokusná zvířata,
 - b) účastnit se na zpracování stanoviska, které se týká jeho projektu pokusů, jako člen odborné komise, komise příslušného státního orgánu [§ 19 odst. 1 písm. d)] nebo ústřední komise.

§ 18b

Projekt pokusů

(1) Při schvalování projektu pokusů zpracuje odborná komise stanovisko o splnění podmínek podle § 15 a předloží jej příslušnému státnímu orgánu podle § 19 odst. 1 písm. d).

(2) Pokud příslušný státní orgán podle § 23 odst. 1 písm. a) povolí použití zvířat pro předložený projekt pokusů a projekt schválí, uvede ve svém povolení jeho číslo a dobu platnosti schváleného projektu pokusů. Povolení se stává nedílnou součástí projektu pokusů.

(3) Neoznámení změny údajů v projektu pokusů týkající se změny vedoucího pokusu, změny druhu použitých zvířat, zákroku na zvířatech, manipulace se zvířaty a změny místa pokusu příslušnému státnímu orgánu se považuje za provádění pokusu bez povolení.

(4) Existence údajů o pokusu souvisejících s ochranou obchodního tajemství, objevů, autorských práv, nebo utajovaných skutečností, které upravují zvláštní právní předpisy,^{5a)} není překážkou výkonu dozoru nad ochranou zvířat.

(5) Náležitosti a obsah projektu pokusů, zásady

§ 18a

Vedoucí pokusu

(1) Vedoucím pokusu může být pouze osoba, která splňuje podmínky podle § 17 odst. 1.

(2) Povinností vedoucího pokusu je

- a) vytvořit a zajistit podmínky pro co možná nejšetrnější provedení pokusu na zvířatech, případně zákroku na živém zvířeti, jeho pozorování nebo manipulace s ním za účelem pokusu a činnost bezprostředně související a zabezpečit optimalizaci

jeho zpracování a vzorový formulář stanoví ministerstvo prováděcím právním předpisem.

§ 18c

Zahájení a ukončení pokusu

(1) Pokus začíná, když je zvíře poprvé připravováno k použití, a končí, když v souvislosti s tímto pokusem není už třeba konat další pozorování v souladu s projektem pokusů.

(2) Po ukončení pokusu se se zvířetem nakládá způsobem stanoveným projektem pokusů.

(3) Hospodářské zvíře je možné vrátit po ukončení pokusu do původních podmínek chovu, odpovídá-li tomu jeho stav, a to z hlediska jeho zdraví, jeho další využitelnosti a nakažové situace v souladu se zvláštním právním předpisem.²⁾

(4) Volně žijící zvíře odchycené za účelem pokusu je třeba po ukončení pokusu vrátit na místo původního výskytu, je-li to stanoveno projektem pokusů a umožňuje-li to zdravotní stav zvířete, podmínky prostředí a zvláštní právní předpis.^{2c)}

(5) Zvíře, které svým druhem odpovídá zvířatům zájmového chovu, může být po ukončení pokusu, je-li to stanoveno projektem pokusů a umožňuje-li to zdravotní stav zvířete, předáno do zájmového chovu, a to podle nakažové situace.

(6) Při výskytu nákazy s klinickými projevy onemocnění, případně úhynu a při laboratorním průkazu nákazy přenosné ze zvířat na jiná zvířata nebo na člověka se pokus ukončí, pokud sledování uvedených projevů není stanoveno projektem pokusů.

(7) Neškodné odstranění kadáveru není dovoleno dříve, než nastane posmrtná ztuhlost.

§ 18d

Chovná, dodavatelská a uživatelská zařízení

(1) Chovná, dodavatelská a uživatelská zařízení jsou povinna uchovávat po dobu tří let záznamy o kontrole a vést evidenci

- zootechnickou a o kontrole zdravotního stavu zvířat,
- o kontrole objektu a prostor, kde jsou zvířata umístěna, a o hodnotách mikroklimatu zjištěných při pravidelných kontrolách nebo záznamy automatických registračních přístrojů,
- o dezinfekci dopravních prostředků a přepravních obalů určených k přepravě a přemísťování zvířat,
- o dovozu a vývozu zvířat ze zahraničí a způsobu označování nakoupených nebo prodaných zvířat, která obsahuje údaje o zemi původu, o chovném, dodavatelském nebo uživatelském zařízení a o původu zvířat,
- o původu a označení psů, koček a lidoopů, včetně

údajů o chovném, dodavatelském nebo uživatelském zařízení, ze kterého nebo do kterého byli jedinci těchto druhů dodáni, s vyznačením data přepravy či přemístění,

f) o odborné způsobilosti zaměstnanců.

(2) V každém chovném, dodavatelském nebo uživatelském zařízení musí být psi, kočky a lidoopi označeni trvale identifikačním prostředkem dříve, než jsou odstaveni od matky, s výjimkou případů, kdy tato zvířata jsou před odstavením převedena z jednoho zařízení do jiného a není z praktických důvodů možno zvíře předem označit; v tomto případě je přijímací zařízení povinno uchovat všechny údaje zejména o matce až do označení zvířete.

(3) Ze záznamu každého chovného, dodavatelského nebo uživatelského zařízení musí vyplývat podrobnosti o identitě a původu každého psa, kočky a lidoopa.

§ 18e

Ochrana zvířat při provádění pokusů

(1) K pokusu nelze použít zvířata s klinicky zjevnými příznaky onemocnění, pokud to není součástí schváleného projektu pokusů.

(2) Znecitlivění nebo jiné metody tlumící bolest se řídí prospěchem zvířete se zřetelem na jeho druh a na účel pokusu.

(3) Prostředky, které způsobují pouze ochrnutí svalů, se nepovažují za prostředky vhodné pro znecitlivění.

§ 18f

Odborná příprava k získání odborné způsobilosti pro provádění pokusů na zvířatech

(1) Odborná příprava k získání osvědčení o odborné způsobilosti se uskutečňuje formou specializovaného kurzu.

(2) Znalosti absolventů kurzů k získání osvědčení odborné způsobilosti podle odstavce 1 se ověřují před zkušební komisí v souladu se zkušebním řádem schváleným ústřední komisí.

(3) Zkušební komisi pro získání osvědčení jmenuje předseda ústřední komise a tvoří ji předseda, který je členem ústřední komise, člen, lektor ze seznamu přednášejících a člen, odborný pracovník školícího pracoviště, kterým bylo uděleno osvědčení o odborné způsobilosti podle § 17 odst. 1.

(4) O zkoušce vyhotoví zkušební komise protokol, který je evidován a uchovává se na školícím pracovišti.

(5) Nejméně jedenkrát za 3 roky zajistí chovná, dodavatelská a uživatelská zařízení školení a přezkoušení z odborné způsobilosti k péči o zvířata u svých laborantů, techniků a ošetřovatelů, kteří zacházejí se zvířaty. Nově přijatý pracovník musí zkoušku odborné

způsobilosti složit do 6 měsíců po nástupu do zaměstnání.

(6) Odborná příprava k získání osvědčení odborné způsobilosti podle § 17 odst. 1 se uskutečňuje pro veterinární lékaře, lékaře a osoby s jiným vysokoškolským vzděláním v oblasti přírodních věd se zaměřením na biologické studijní obory formou dalšího celoživotního vzdělávání občanů na součástech vysokých škol zřízených podle zvláštních právních předpisů, které současně vytvořily předpoklady pro teoretické i praktické zajištění výuky a které mají udělenou akreditaci uživatelského zařízení ústřední komisí.

(7) Odborná příprava k získání osvědčení odborné způsobilosti pro laboranty, techniky a ošetřovatele k péči o zvířata se uskutečňuje formou dalšího celoživotního vzdělávání občanů na vysokých školách nebo jiných školicích zařízeních, které současně vytvořily předpoklady pro teoretické i praktické zajištění výuky a které mají udělenou akreditaci uživatelského zařízení ústřední komisí.

(8) Ústřední komise jmenuje lektory na návrh školicího pracoviště. Lektori musí splňovat podmínky osvědčení odborné způsobilosti podle § 17 odst. 1 a minimálně 5 let odborné praxe při využívání zvířat k pokusným účelům nebo činnosti v orgánu ochrany zvířat.

(9) Podrobnosti stanoví ministerstvo prováděcím právním předpisem.

ČÁST ŠESTÁ ORGÁNY OCHRANY ZVÍŘAT

§ 19

(1) Orgány ochrany zvířat jsou

- a) ministerstvo,
- b) ústřední komise,
- c) orgány veterinární správy,²⁾
- d) ústřední orgány státní správy a Akademie věd České republiky, pokud do okruhu jejich působnosti spadá předmět činnosti právnických a fyzických osob, které provádějí pokusy na zvířatech, (dále jen „příslušné státní orgány“),
- e) Ministerstvo vnitra a Ministerstvo obrany v rámci své působnosti,
- f) obecní úřady obcí s rozšířenou působností.

(2) Na úseku ochrany zvířat vykonávají též ve vymezeném rozsahu působnost obce.

§ 20

Ministerstvo

Ministerstvo

- a) stanoví hlavní úkoly na úseku ochrany zvířat a organizuje, řídí a kontroluje jejich plnění,

- b) řídí výkon státní správy na úseku ochrany zvířat,
- c) spolupracuje s ostatními ústředními orgány státní správy, Akademií věd České republiky, vysokými školami a nevládními neziskovými organizacemi, které se podílejí na plnění úkolů ochrany zvířat,
- d) schvaluje statut a jednací řád ústřední komise.

§ 21

Ústřední komise

(1) Ústřední komise doporučuje opatření a koordinuje plnění úkolů na úseku ochrany zvířat.

(2) Ústřední komisi zřizuje, jejího předsedu a členy jmenuje a odvolává ministr zemědělství po dohodě s ministrem životního prostředí z odborníků navržených příslušnými státními orgány, Společností pro vědu o laboratorních zvířatech a občanskými sdruženími, které se podílejí na plnění úkolů ochrany zvířat.

(3) Ústřední komise

- a) projednává, koordinuje a kontroluje plnění úkolů ochrany volně žijících zvířat, hospodářských a pokusných zvířat a zvířat v zájmových chovech, včetně zvířat v zoologických zahradách a předkládá příslušným státním orgánům návrhy na nezbytná opatření,
- b) vede ústřední evidenci počtu pokusných zvířat použitých podle § 15 odst. 1,
- c) stanovuje podmínky pro akreditaci uživatelských zařízení a pro vydání osvědčení pro chovná zařízení a dodavatelská zařízení,
- d) stanovuje okruh a rozsah znalostí potřebných pro práci s pokusnými zvířaty a provádí jejich zkoušení,
- e) rozhoduje o udělení, změně, pozastavení nebo odnětí osvědčení chovným nebo dodavatelským zařízením nebo akreditace uživatelským zařízením, a to i na základě řízení zahájeného z vlastního podnětu,
- f) projednává souhrnné zprávy o činnosti příslušných státních orgánů vymezené v § 23 odst. 1 a kontroluje vydávání povolení podle § 23 odst. 1 písm. a) tohoto zákona,
- g) schvaluje z hlediska dodržování tohoto zákona řády ochrany zvířat při chovu, řády ochrany zvířat při svodu nebo veřejném vystoupení; tyto řády jí musí žadatel předložit v písemné podobě i na technickém nosiči dat spolu s žádostí nejpozději do 3 měsíců od jeho zaregistrování podle zvláštního právního předpisu,
- h) vydává písemné vyjádření ve schvalovacím řízení zoologických zahrad,¹⁾
- i) posuzuje po odborné stránce osnovy rekvalifikačních kurzů pro obchod se zvířaty určenými pro zájmové chovy a drezúry zvířat,
- j) může uhradit v případě potřeby vakcínu proti ne-

mocím přenosným ze zvířat na člověka posuzovatelům chovných, dodavatelských a uživatelských zařízení,

- k) navrhuje zkušební řády pro odbornou způsobilost osob pro přepravu zvířat a provádí zkoušky pro získání této odborné způsobilosti,
- l) jmenuje a odvolává posuzovatele pro akreditační řízení uživatelských zařízení a řízení pro vydání osvědčení chovným nebo dodavatelským zařízením, které metodicky řídí, kontroluje, organizačně a materiálně zabezpečuje jejich činnost a bezpečnost.

(4) Pro plnění úkolů uvedených v odstavci 3 ústřední komise vytváří jako své pracovní orgány výbory pro ochranu hospodářských zvířat, volně žijících zvířat, zvířat v zájmových chovech a pokusných zvířat.

(5) Ústřední komise je povinna ve správním řízení podle odstavce 3 písm. e) rozhodnout nejdéle do 120 dnů od zahájení řízení; ve zvláště složitých případech může být řízení prodlouženo ministerstvem o dalších 60 dnů; proti rozhodnutí o akreditaci se nelze odvolat, je přípustná žádost o jeho přezkoumání soudem.

§ 22

Orgány veterinární správy

(1) Krajské veterinární správy

- a) vykonávají dozor nad dodržováním povinností uložených chovatelům a ostatním fyzickým a právnickým osobám,
- b) povolují užití jiných postupů utrácení zvířat (§ 5h odst. 4),
- c) vydávají, mění nebo odnímají rozhodnutí o povolení chovu nebezpečných druhů zvířat, a to jedinců i skupin podle § 13 odst. 5,
- d) přijímají oznámení podle § 13a odst. 1 a podávají návrh příslušnému živnostenskému úřadu podle § 13a odst. 2,
- e) vypracovávají odborná vyjádření a registrují podle § 8k dopravce zvířat v místě své působnosti, a tuto registraci ruší,
- f) schvalují a kontrolují plány cesty předložené odesílatelem před provedením přepravy zvířat a po jejím ukončení; tyto dokumenty stanoveným způsobem archivují,
- g) stanovují veterinární podmínky pro provádění pokusů na zvířatech,
- h) na základě kontrolního zjištění ukládají nápravná opatření chovatelům a ostatním fyzickým a právnickým osobám,
- i) podávají podněty obecním úřadům obcí s rozšířenou působností k projednávání přestupků a správních deliktů vyplývajících z porušení povinností uložených chovatelům a ostatním fyzickým nebo právnickým osobám tímto zákonem.

(2) Státní veterinární správa

- a) zpracovává a realizuje program ochrany zvířat,
- b) vykonává dozor nad dodržováním povinností stanovených tímto zákonem a obecně závaznými právními předpisy vydanými na jeho základě v případech, kdy si to vyhradí,
- c) spolupracuje na úseku dozoru nad ochranou zvířat s orgány ochrany zvířat Rady Evropy, Evropského společenství a třetích zemí a na vyžádání jim poskytuje příslušné informace,
- d) vede centrální evidenci dopravců podle § 8k,
- e) vede a zveřejňuje na webové stránce Státní veterinární správy informace o programu ochrany zvířat,
- f) v oboru ochrany zvířat a péče o jejich pohodu organizuje odbornou přípravu a celoživotní vzdělávání úředních veterinárních lékařů podle § 26, případně dalších odborně způsobilých pracovníků pro výkon činností podle zvláštních právních předpisů.²⁾

(3) Úkoly orgánů ochrany zvířat provádějících dozor nad dodržováním tohoto zákona a právních předpisů vydaných k jeho provedení podle odstavce 1 písm. a) plní v oboru působnosti při chovu a využití zvířat pro účely Ministerstva obrany a Ministerstva vnitra příslušné orgány těchto ministerstev a poskytují o nich informace Státní veterinární správě a ústřední komisi.

§ 23

Příslušné státní orgány

(1) Příslušné státní orgány

- a) vydávají právnickým a fyzickým osobám na základě vyjádření odborných komisí povolení k použití pokusných zvířat pro projekty základního výzkumu, vyhledávacího výzkumu, testací, bezpečnostních záruk a výuky pro uživatelská zařízení uvedená v projektu pokusů,
- b) vedou evidenci o počtu a druhu zvířat použitých pro pokusné účely,
- c) v pravidelných časových intervalech uveřejňují ve stanoveném rozsahu statistické údaje o použití pokusných zvířat,
- d) vydávají osvědčení podle § 17 tohoto zákona.

(2) Proti rozhodnutí příslušného státního orgánu podle odstavce 1 písm. a) lze podat do 15 dnů námitky k ústřední komisi, která rozhoduje s konečnou platností.

(3) Příslušné státní orgány učiní potřebná opatření, aby k plnění úkolů podle odstavce 1 měly poradce z kruhu odborníků s kvalifikací podle § 17 odst. 1 nebo § 26, kteří utvoří rezortní odbornou komisi pro schvalování projektu pokusů.

(4) Ministerstvo životního prostředí se vyjadřuje

v akreditačním řízení k žádostem uživatelských zařízení, která mají záměr provádět pokusy na volně žijících zvířatech. Akreditaci k této činnosti může ústřední komise schválit jen na základě takto vydaného souhlasu.

(5) Místně příslušný orgán ochrany přírody^{2c)} podle místa, kde má být proveden pokus na volně žijících zvířatech, se na žádost uživatelského zařízení vyjadřuje k projektům pokusů na jedincích druhů volně žijících zvířat. Jeho vyjádření je pro příslušný státní orgán, který projekt pokusů schvaluje, závazné.

§ 24

Obce

(1) Obec může zřizovat, provozovat a rušit útulky pro zvířata.⁶⁾

(2) Obec může obecně závaznou vyhláškou upravit pravidla pro pohyb psů na veřejném prostranství a vymezit prostory pro volné pobíhání psů.

§ 24a

Obecní úřady obcí s rozšířenou působností

(1) Obecní úřady obcí s rozšířenou působností

- a) projednávají přestupky na úseku ochrany zvířat,
- b) projednávají správní delikty podle § 27,
- c) provádějí zvláštní opatření podle § 28a v součinnosti s příslušným orgánem Policie České republiky,
- d) plní další úkoly v ochraně zvířat stanovené tímto zákonem a zvláštními právními předpisy, není-li příslušný jiný orgán ochrany zvířat.

(2) Na území hlavního města Prahy plní úkoly podle odstavce 1 příslušný úřad městské části hlavního města Prahy.

(3) Obecní úřady obcí s rozšířenou působností vedou a 1 rok od nabytí právní moci rozhodnutí o přestupku uchovávají evidenci osob, které se dopustily přestupku podle tohoto zákona.

(4) Obecní úřad obce s rozšířenou působností je povinen projednat všechny podněty podané podle § 22 odst. 1 písm. i), vyrozumět příslušnou krajskou veterinární správu do jednoho měsíce od podání podnětu o učiněných opatřeních a po vydání rozhodnutí o výsledku řízení.

(5) Obecní úřad obce s rozšířenou působností je povinen vyžádat si odborné vyjádření orgánů veterinární správy, které je v řízení o přestupku nebo správním deliktu závazné.

§ 25

Pracovníci orgánů ochrany zvířat pověřeni výkonem dozoru nad dodržováním povinností stanovených tímto zákonem a obecně závaznými právními předpisy vydanými na jeho základě a posuzovatelé zařízení při akreditačním řízení

a) jsou oprávněni

1. vstupovat do chovných, dodavatelských a uživatelských zařízení, do objektů, v nichž je prováděna obchodní činnost se zvířaty, do objektů a na místa, kde se konají svody zvířat nebo veřejná vystoupení anebo kde jsou provozovány útulky pro zvířata, do objektů chovatelů, v nichž jsou chována zvířata, a do objektů, v nichž jsou zvířata porážena,
2. vyžadovat od chovatelů potřebné doklady, informace, věcnou osobní a jinou pomoc nezbytnou k výkonu své činnosti; tato pomoc je bezplatná,

b) jsou povinni

1. šetřit práva a právem chráněné zájmy kontrolovaných osob,
2. zachovávat mlčenlivost o všech skutečnostech tvořících předmět obchodního a služebního tajemství, o kterých se dozvěděli při výkonu dozoru,
3. prokazovat svou totožnost služebním průkazem nebo pověřením k provedení kontroly vydaným příslušným orgánem ochrany zvířat,
4. pořizovat protokol o zjištěných skutečnostech.

§ 26

Pověřen výkonem dozoru může být pouze odborný pracovník s vysokoškolským vzděláním veterinárního směru, který získal osvědčení o způsobilosti po úspěšném složení zkoušek podle zkušebního řádu a prokázal v rámci zkoušky znalost právních předpisů vztahujících se k činnosti jím vykonávané. Zkušební řády schvaluje na návrh ústřední komise ministerstvo a zkoušky provádí ústřední komise.

ČÁST SEDMÁ SPRÁVNÍ DELIKTY A PŘESTUPKY

§ 27

Správní delikty

(1) Správního deliktu⁷⁾ na úseku ochrany zvířat proti týrání se dopustí fyzická osoba, která je podnikatelem, nebo právnická osoba, která

⁶⁾ § 35 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění zákona č. 313/2002 Sb.

⁷⁾ § 2 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích.

- a) ztěžuje nebo maří výkon dozoru prováděného příslušným orgánem ochrany zvířat,
- b) propaguje týrání zvířat,
- c) poruší jinou povinnost stanovenou tímto zákonem a obecně závaznými právními předpisy vydanými na jeho základě.

(2) Za porušení povinnosti podle odstavce 1 se uloží pokuta do výše 100 000 Kč a za hrubé porušení povinnosti uvedené v odstavci 1 pokuta do výše 500 000 Kč. Jako trest lze také uložit zákaz činnosti na dobu až 5 let.

(3) Hrubým porušením povinnosti se rozumí porušení povinnosti, jehož se dopustila fyzická osoba, která je podnikatelem, nebo právnická osoba opakovaně nebo soustavně anebo ve vztahu k více jedincům zvířat, anebo porušením povinnosti, jejíž porušení způsobilo týrání, utýrání, nebo jiný závažný a trvalý následek na zdraví zvířete.

(4) Při stanovení výše pokuty se přihlédne zejména k závažnosti, způsobu, době trvání a následkům protiprávního jednání.

(5) Pokutu lze fyzické osobě, která je podnikatelem, nebo právnické osobě uložit do jednoho roku ode dne, kdy příslušný orgán ochrany zvířat zjistil porušení povinnosti, nejdéle však do tří let ode dne, kdy k porušení povinnosti došlo.

(6) Pokuta je splatná do 30 dnů ode dne, kdy rozhodnutí o jejím uložení nabylo právní moci.

(7) Výnos pokut je příjmem obcí.

§ 28

Přestupky

(1) Přestupku na úseku ochrany zvířat proti týrání se dopustí fyzická osoba, která

- a) provádí bez povolení pokusy na zvířatech,
- b) chová jedince nebezpečného druhu zvířat bez povolení podle § 13 odst. 5 až 8 tohoto zákona,
- c) poruší jinou povinnost stanovenou tímto zákonem a obecně závaznými právními předpisy vydanými na jeho základě,
- d) trpí týrání zvířat nezletilými nebo nesvéprávními osobami, za které odpovídá,
- e) provádí nebo propaguje týrání zvířat.

(2) Za přestupek podle odstavce 1 písm. c) nebo d) lze uložit pokutu do výše 20 000 Kč, za přestupek podle odstavce 1 písm. a), b) nebo e) lze uložit pokutu do výše 30 000 Kč nebo zákaz činnosti až na 2 roky.

(3) Není-li v tomto zákoně stanoveno jinak, platí o přestupcích a jejich projednávání obecné předpisy.⁸⁾

§ 28a

Zvláštní opatření

(1) Na návrh krajské veterinární správy může obecní úřad obce s rozšířenou působností správním rozhodnutím

- a) nařídit a zajistit umístění týraného zvířete do náhradní péče, vyžaduje-li to jeho zdravotní stav, nebo pokud je opakovaně týráno,
- b) nařídit chovateli zajistit opatření ke snížení počtu hospodářských zvířat včetně jejich usmrcení v souladu s tímto zákonem, dochází-li k jejich týrání,
- c) nařídit chovateli pozastavení činnosti, při které dochází k týrání zvířat, a to do doby odstranění závad.

(2) Odvolání proti rozhodnutí podle odstavce 1 nemá odkladný účinek.

(3) Náklady spojené s umístěním týraného zvířete do náhradní péče a s následnou péčí o něj hradí osoba, již bylo zvíře odebráno.

(4) Náklady na léčení zvířete, které bylo týráno a poškozeno tak na jeho zdraví, ponese osoba, jež tento stav způsobila, i když přesahují hodnotu zvířete.

(5) Náklady spojené se snížením počtu hospodářských zvířat hradí chovatel.

(6) O nákladech podle odstavců 3 a 4 rozhoduje obecní úřad obce s rozšířenou působností ve správním řízení.

ČÁST OSMÁ ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

§ 29

(1) Ministerstvo vydá vyhlášku k provedení § 5a odst. 6, § 5c, 5f, 5g, 5h, 8, § 8c odst. 2, § 8d odst. 1, § 8e odst. 4, § 8f, § 8g odst. 1, § 8h odst. 3, § 8k odst. 6, § 10, 12a, § 12c odst. 3, § 13 odst. 10, § 14a odst. 2, § 17 odst. 4, § 17a odst. 3, § 17b, 17c, § 17d odst. 1, § 17e, § 18b odst. 5, § 18f a § 29a odst. 2.

(2) Ministerstvo může vydat vyhlášku k provedení § 4 odst. 3 a § 18 odst. 5 písm. g).

§ 29a

(1) Osoba, která je k 1. březnu 2004 již zaregis-

⁸⁾ Zákon č. 200/1990 Sb.

Zákon č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád).

trována podle zvláštních právních předpisů,⁹⁾ je povinná předložit ústřední komisi ke schválení řady ochrany zvířat při veřejném vystoupení nebo svodu zvířat a řady ochrany zvířat při chovu [§ 21 odst. 3 písm. g)] nejpozději do 1. července 2004.

(2) Chová-li chovatel v podniku uvedeném v prováděcím právním předpisu nosnice za použití již instalované technologie, která má minimální výšku 36 cm na více než 65 % plochy klece a jinde minimálně 33 cm, a není starší než 16 let, nepovažuje se jeho jednání do 31. prosince 2009 za týrání zvířat podle § 4 odst. 1 písm. v).

(3) Akreditace udělené uživatelským zařízením podle dosavadních právních předpisů zůstávají v platnosti i po nabytí účinnosti tohoto zákona, nejdéle však do doby stanovené v rozhodnutí o jejím vydání.

(4) Osvědčení udělená chovným zařízením a doavatelským zařízením podle dosavadních právních předpisů zůstávají v platnosti i po nabytí účinnosti tohoto zákona, nejdéle však do doby stanovené v rozhodnutí o jejich vydání.

(5) Řády pro chov a zkoušky zvířat, řady ochrany zvířat při veřejném vystoupení nebo svodu zvířat schválené ústřední komisí podle dosavadních právních předpisů uvedou jejich předkladatelé do souladu s tímto zákonem nejdéle do 2 let od nabytí jeho účinnosti.

(6) Osvědčení udělená podle dosavadních právních předpisů k řízení a kontrole pokusů na zvířatech a k výkonu dozoru zůstávají nadále v platnosti.

§ 29b

Působnosti stanovené obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností nebo úřadu městské části hlavního města Prahy podle tohoto zákona v § 24a a 28a jsou výkonem přenesené působnosti.

§ 30

Tento zákon nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

* * *

Zákon č. 162/1993 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon České národní rady č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, nabyl účinnosti dnem 1. července 1993.

Zákon č. 193/1994 Sb., kterým se doplňuje zákon České národní rady č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění zákona č. 162/1993 Sb., nabyl účinnosti dnem vyhlášení (27. 10. 1994).

Zákon č. 243/1997 Sb., kterým se mění zákon České národní rady č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů, nabyl účinnosti dnem vyhlášení (30. 9. 1997).

Nález č. 30/1998 Sb. Ústavního soudu o návrhu prezidenta republiky na zrušení zákona č. 243/1997 Sb., kterým se mění zákon České národní rady č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů, nabyl účinnosti dnem vyhlášení (10. 3. 1998).

Zákon č. 77/2004 Sb., kterým se mění zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů, nabyl účinnosti dnem 1. března 2004, s výjimkou ustanovení čl. I bodu 32, pokud se týká § 8k, které nabývá účinnosti dnem vstupu smlouvy o přistoupení České republiky k Evropské unii v platnost.

Předseda vlády:
PhDr. Špidla v. r.

⁹⁾ Například zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů.